

Gazeta Współczesna

Proletariusze
wszystkich
krajów,
łączcie się!

DZIENNIK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 281 (8669)

Białystok — Łomża — Suwałki, poniedziałek, 11 grudnia 1978 r.

Nakład: 133.106

A

Cena 1 zł

60-lecie KPP i 30 rocznica utworzenia PZPR

Jedność fundamentem
socjalistycznych przemian

Zakończenie sesji naukowej w Warszawie

WARSZAWA (PAP) — 9 bm. w Warszawie zakończyła 2-dniowe obrady ogólnopolska sesja naukowa, zwołana z okazji 60-lecia powstania KPP i 30-lecia utworzenia PZPR.

Organizatorami sesji, w której uczestniczyli działacze partii i państwowi naukowcy, byli przedstawiciele organizacji społecznych, były wydziały KC PZPR: Nauki i Oświaty oraz Pracy Ideowo-Wychowawczej, Instytut Podstawowych Problemów Marksizmu - Leninizmu.

KC PZPR i WSNS przy KC partii. W obradach wzięli udział przedstawiciele Instytutu Marksizmu - Leninizmu, KC PZPR, Akademii Nauk Społecznych przy KC tej partii i Instytutu Nauk Społecznych w Koszowie.

W sobotę kontynuowano dyskusję w sekcjach. Pierwsza z nich, omawiała genezę PZPR, druga — kierowniczą rolę partii w budownictwie socjalistycznym.

Sprawozdanie z obrad w pierwszej sekcji przedstawił dyrektor Instytutu Nauk Robotniczych WSNS przy KC PZPR prof. Janusz W. Golubowski. W dyskusji — jak stwierdził — wskazano na potrzebę kontynuowania pogłębionych badań procesów konsolidujących w polskim ruchu robotniczym, które doprowadziły przed 30 laty do zwyciężenia rozłamu i utworzenia zjednoczonej partii. Zwrócono uwagę na międzynarodowe uwarunkowania aktu zjednoczenia, a w tym kon-

tekście na piękne tradycje wzajemnego współdziałania polskich i rosyjskich rewolucjonistów. Podkreślono ogromne znaczenie Rewolucji Październikowej dla pogłębienia konsolidacji polskiego ruchu robotniczego na bazie rewolucyjnej ideologii, jego dojrzewania jako siły przewodniej narodu. Poruszone sprawy związane z działalnością i stanowiskiem KPP w kwestiach jednolitej klasy robotniczej, a także tradycje jednolitości w ruchu socjalistycznym.

Dyskutanci wiele uwagi poświęcili zagadnieniom bezpośredniego procesu zjednoczenia PPR i odróżnieniu PPS.

Utworzenie PZPR — podkreślano — stanowiło wynik długotrwałego procesu dojrzewania polskiego ruchu robotniczego i jego przejścia w całości na pozycje marksizmu-leninizmu. Akt zjednoczenia ułatwił polityczną i ideową integrację awangardy klasy robotniczej w szeregach zjednoczonej, jednolitej partii, kierującej budową socjalizmu w naszym kraju.

O wynikach pracy drugiej sekcji poinformował dyrektor

Ciąg dalszy na str. 2

S. Dolanc
przebywał w Polsce

WARSZAWA — Po kilkudniowym pobycie w Polsce na zaproszenie KC PZPR — sekretarz Prezydium Komitetu Centralnego Związku Komunistów Jugosławii — Stane Dolanc opuścił wraz z towarzyszącymi mu osobami 9 bm. w podziemnym samolocie Warszawę.

Vance o rokowaniach
SALT — II

LONDYN — Występując w sobotę w królewskim Instytucie Studiów Strategicznych w Londynie sekretarz Stanu USA Cyrus Vance wypowiedział się za szybkim zawarciem nowego, racjonalnego porozumienia o ograniczeniu strategicznych broni ofensywnych i podkreślił, że jest ono ważnym instrumentem umocnienia bezpieczeństwa obu zainteresowanych krajów i całego świata.

Udaremnienie
zamachu w Ekwadorze

MEKSYK — W stolicy Ekwadoru, Quito, rano poniedziałku oficjalnie udano się do aresztowania 6 obywateli amerykańskich i 13 ekwadorskich uczestniczących w organizowaniu zamachu na kandydującego na urząd prezydencki Jaime Rodórga. Rząd ekwadorski postanowił niedługo zamocować przed sądem. Aresztowani Amerykanie występowali na terenie Ekwadoru w charakterze zatrudnionych przy wykopaliskach archeologicznych na terenie prowincji Manabí.

UFO nad
Włochami

Rzym (PAP) — Od kilku tygodni nad Włochami coraz częściej pojawiają się niezidentyfikowane obiekty latające, nazywane popularnie UFO. W nocy z piątku na sobotę tajemniczy obiekt o kształcie cylindrycznym, promieniący światłem białym i czerwonym, dostrzeżony w pobliżu Barletty w południowo-wschodnich Włoszech patrol karabinierów. Przedmiot strącił porządek i przesłonił niebo. W Regionie di Calabria w południowo-zachodnich Włoszech również patrol policyjny dostrzegł tajemniczy obiekt świetlisty. Od kilku tygodni UFO regularnie pojawiają się na wybrzeżu Morza Adriatyckiego.

z trzech województw

INDEKSY W ŁOMŻYŃSKIEJ SZKOLE
DYREKTORÓW

W sobotę zainaugurowano zajęcia w łomżyńskiej szkole dyrektorów, powołanej w celu umocnienia kadry kierowniczej pracującej w przemyśle, rolnictwie i administracji — doskonalenie swych umiejętności.

W uroczystości, która odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim, wzięli udział m.in.: wojewoda — Jerzy Zientara, sekretarz KW PZPR — Włodzisław Michalik, przedstawiciele kierownictwa Szkoły Głównej Planowania i Statystyki z prorektorem prof. Stanisławem Nowackim.

Podpismo roczne studium organizacji i zarządzania powstało w wyniku pomyślniejszej realizacji postanowień porozumienia zawartego w maju br. pomiędzy SGPIŚ, a wojewodą łomżyńskim. Porozumienie to dotyczy badań naukowych, kształcenia i dokształcania kadr, współpracy nau-

Ciąg dalszy na str. 2

Mengistu Haile Mariam
przybył do Polski

Serdeczne powitanie w Warszawie

WARSZAWA (PAP) — Na zaproszenie najwyższych władz PRL 10 bm. przybył do Polski z oficjalną wizytą przyjaźni przewodniczący Tymczasowej Wojskowej Rady Administracyjnej, przewodniczący Rady Ministrów i naczelny dowódca Armii Rewolucyjnej Socjalistycznej Etiopii — MENGISTU HAILE MARIAM.

Sprawozdawcy PAP relacjonują:

Powitanie na lotnisku
w Warszawie

Na warszawskim lotnisku Okęcie, oświadczenie udekorowanym flagami Polski i Etiopii

Przewodniczący
KP Luksemburga
z wizytą w Polsce

WARSZAWA (PAP) — Na zaproszenie KC PZPR przybyła do Polski delegacja Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Luksemburga z przewodniczącym KPL, deputowanym członkiem biura parlamentu Kene Urbany.

Delegację powitani na lotnisku: członek Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR Edward Babiuch i zastępca kierownika Wydziału Zagranicznego KC Krzysztof Ostrowski.

Urna z sercem
T. Kościuszki
powróci na Zamek
Królewski

WARSZAWA (PAP) — Do historycznych sal Zamku Królewskiego w Warszawie powróciła w komplecie wszystkie zachowane i uratowane z pożogi dzieła sztuki i zabytkowe przedmioty.

Ze szczególną troską przygotowywane są salony, w których spocnie urna z sercem Tadeusza Kościuszki. Dzieje tej narodowej relikwii są dramatyczne. Jak wiadomo, po śmierci Tadeusza Kościuszki prochy jego sprowadzono ze Szwajcarii i złożono w grobie królewskim na Wawelu. Urna z sercem twórcy „Uniwersału Polanieckiego” pozostała w rękach prywatnych, u zaprzyjaźnionego z Kościuszką „ludu”, a następnie była przekazana do muzeum w Rapperswilu. Dokładnie przed 50 laty, wraz z innymi skarbami kultury narodowej urna z sercem wielkiego Polaka znalazła się w Warszawie.

Kiedy hitlerowscy Niemcy rozpoczęli dzieło zagłady Zamku Królewskiego w 1939 r., urnę przewieziono w depozyt do katedry warszawskiej. Kiedy tuż po wyzwoleniu zaczęto odgruzowywać straszliwie zrujnowane Stare Miasto, natarł na urnę przysypana ruinami.

Przewidując, że w dniu otwarcia sal zamkowych dla społeczeństwa na 45-lecie Polski Ludowej, urna z sercem Tadeusza Kościuszki powróci na Zamek.

Ciąg dalszy na str. 2

Pierwsi w walce i pracy

W ub. sobotę obradował w Białymstoku VII Wojewódzki Zjazd Delegatów Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Podsumował on działalność w okresie czterech lat, wybrał nowe władze oraz uchwalił program dalszej pracy. Na obrady przybyli: członek Rady Państwa, prezes Zarządu Głównego ZBoWiD — Stanisław Wroński, I sekretarz KW PZPR — Władysław Juskiewicz, wojewoda Zygmunt Sprychna, prezesi ZW ZBoWiD w Łomży i Suwałkach. Referat wygłosił przewodniczący ZW ZBoWiD — Mikołaj Kirylik.

Zarówno sprawozdanie, jak i referat oraz dyskusja wykazały, że skupiająca ponad 12 tys. członków wojewódzka organizacja ZBoWiD jest liczącą się w życiu społeczno-politycznym Białostockiej organizacją, która zyskała sobie powszech-

ny szacunek. Spełnia ona, poza funkcjami wewnątrzorganizacyjnymi, ważne zadania w realizowaniu polityki partii w dziedzinie patriotycznego wychowania społeczeństwa, zwłaszcza młodzieży.

I sekretarz KW PZPR — Władysław Juskiewicz podkreślił, iż zbliżający się dobiega do końca pierwszy rok w walce i pracy.

Zapowiedź podwyżki cen ropy naftowej

LONDYN (PAP) — Kuwejcki dziennik „Al Anba” pisze powołując się na informacje uzyskane ze źródeł „godnych zaufania”, że na nadchodzącej konferencji państw członkowskich organizacji eksporterów ropy naftowej (OPEC)

oraz transparentami dostojnego gościa serdecznie powitał przewodniczący Rady Państwa Henryk Jablonski.

W powitaniu uczestniczyli: Edward Babiuch, Wojciech Jaruzelski, Stanisław Kania, Jan Szydlak, Stanisław Gucwa, Tadeusz W. Młynicki, minister Spraw Zagranicznych Emil Wojtaszek.

Na lotnisku zgromadzili się liczne delegacje warszawskich zakładów pracy i instytucji, młodzież szkolna. W rękach przybyłych — cho-

Ciąg dalszy na str. 2

W RFN nie ustaje fala protestów przeciwko stosowaniu oślawianego „Berufsverbot”.

NA ZDJĘCIU: jedna z ostatnich demonstracji w Dueseldorfe.

CAF — UPI — telefot

POGODA
PROGNOZY
DLA WOJEWÓDZTW:
białostockiego, łomżyńskiego
i suwalskiego.

DZIŚ — zachmurzenie duże z okresowymi przelotnymi, na ogół bez opadów. Temperatura maksymalna — 4 — 6 st., minimalna — 10 — 12 st. C. Wiatry słabe północno-wschodnie.

JUTRO — bez istotnych zmian. DZIŚ imieniny: Damazeno i Waldemara, (ska)

ragiewki biało-czerwone i o barwach Etiopii.

Warszawscy harcerze wręczyli gościowi bukiet kwiatów.

Wraz z Mengist Haile Mariamem przybyli: członkowie Stałego Komitetu TWRA — ppłk Berhanu Bayeh, por. Gesesse Wolde Kidan; członkowie TWRA — komandor ppor. Yahualashet Germa i por. Mengistu Gemechu; ministrowie — Spraw Zagranicznych dr Feleke Gedie Ghiorgis, Przemysłu — Teferra Wolde Semayat, Handlu i Turystyki — dr Ashagre Yigletu, doradca polityczny w Urzędzie Rady Ministrów — Getachew Kibret.

Orkiestra gra hymn narodowy Etiopii i Polski. Mengistu Haile Mariam w towarzystwie Henryka Jablonskiego odbiera raport dowó-

Ciąg dalszy na str. 2

Piękny jubileusz
polskiego przemysłu
lotniczego

RZESZÓW (PAP) — W Rzeszowskiej Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego PZL odbyły się uroczystości jubileuszu 50-lecia polskiego przemysłu lotniczego. Przybyli na nie członkowie Biura Politycznego KC PZPR: prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz i przewodniczący CRZZ Władysław Krucecz oraz członek Sekretariatu KC PZPR, kierownik Wydziału Przemysłu Ciężkiego, Transportu i Budownictwa KC Zbigniew

Zieliński i minister Przemysłu Maszynowego Aleksander Kopeć. Obecni byli gospodarze województwa rzeszowskiego z I sekretarzem KW PZPR Leonem Kotarba.

Po zwiedzeniu głównych wydziałów produkcyjnych rzeszowskiej WSK, premier P. Jaroszewicz spotkał się z aktywnym politycznym — gospodarczym zakładów przemysłu lotniczego i silnikowego PZL z

Ciąg dalszy na str. 2

Sprawny przebieg
Narodowego
Spisu Powszechnego

W kraju trwa Narodowy Spis Powszechny — szósty w Polsce niepodległej, a czwarty w okresie powojennym. Zbieranie informacji statys-

tycznych o rodzinach i ich warunkach mieszkaniowych przebiega w naszym regionie sprawnie, w atmosferze życzliwości wobec rachmistrzów, których praca jest wielce odpowiedzialna. Przypomnijmy, że wyniki badań posłużą do rozwiązywania licznych problemów społecznych i potrzeb życiowych ludności.

Wczorajsza niedziela w woj. białostockim była dniem wyjątkowym dla rachmistrzów. W czasie wolnym od pracy, zwłaszcza w miastach, mogli oni z łatwością zastać mieszkanców w domach. Dotychczas zakończono badania w niektórych obwodach, zamieszkałych przez mniejszą liczbę osób. Naczelny wielu gmin, którzy pełnią jednocześnie funkcje komisarzy spisowych, informują, że na ich terenie badania zostaną sfinalizowane przed terminem, tzn. przed 13 grudnia.

W Wojewódzkim Biurze Spisowym poinformowano, iż rachmistrze pracują szybko i rzetelnie. Mieszkańcy przyjmują ich życzliwie, rozumiejąc

Ciąg dalszy na str. 2

Między sklepem
a fabryką

Jest faktem, że sporo włożono wysiłku by poprawić zaopatrzenie rynku. Ale jest też prawda, że w dalszym ciągu podaż towarów nie nadąża za szybkim popytem społeczeństwa. Dlatego każda inicjatywa zmierzająca do zrównoważenia sytuacji rynkowej ma duże znaczenie. Również ta, z serii WPHW w Białymstoku, pod hasłem: Handel szuka producenta. Jak dowiadujemy się w przedsiębiorstwie, także ostatnia wystawa artykułów — wzorów, na które przewiduje się wzrost zapotrzebowania w przyszłym roku, przyniesie pewne rezultaty.

Okazując uznanie dla obu stron — handlu i przemysłu — nie sposób jednak nie wyrazić krytycznego zdziwienia. Bo czy już nie wystarczy — jak dawniej — normalny kontakt, aby zawrzeć transakcję, lecz trzeba organizować specjalne spotkania, żeby znaleźć chętnego do wyprodukowania kilkuset bluzek młodzieżowych, 500 czapek, 800 szafek do obuwia, 50 tysięcy metrów tkaniny pościelowej drukowanej, 3 tysiące mokasynów męskich i tyluś sanek dziecięcych z oparciem? Przecież są to towary, których nie powinno brakować w sklepach.

Oczywiście — zgadzają się handlowcy — jednako — dodają: dopóki przemysł będzie „szedł” na plan wyrobowościowy i wynikające z niego premie, dopóty trudno będzie przełamać barierę asortymentową. I na dowód swej racji podają przykład z przemysłu szklar-

skiego, który rozwinął produkcję lamp, ale ograniczył wyrobę mało opłacalnych szklanek, spodków, kieliszków.

NIEDOSTATKI
NA PŁYNACH
PÓLKACH

Skoro celem produkcji jest zaspokajanie potrzeb społeczeństwa, to czy taką działalność można uznać za efektywną? Raczej nie, co dokumentuje kontrola Oddziału NBP w Białymstoku, przeprowadzona w kilkunastu przedsiębiorstwach handlowych. Wykazała ona spore zapasy towarów niechodzących, powstałych z powodu złej jakości i wysokich cen, a także ze względu na przemijającą modę i małą użyteczność.

Tak na przykład w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu Wewnętrznego w Białymstoku ujawniono nad-

mierne zapasy bluzek (za wąskie ramiączka), galanterii damskich (wąskie i niskie w podbiu), lamp stołowych (nieciekawe wzory), reform damskich (wysoka cena), spodni damskich z białym (nieodpowiednie kolory i tkanina), wspaniałym (niezgodnym z modą) i pierzyną (niezgodnym z modą) i kocykami (wymiaru 30-40 cm?), odborników radiowych, telewizyjnych i magnetofonów (zła jakość, wysokie ceny, do niedawna złe warunki sprzedaży), chłodniarki absorpcyjnej (pożądanej sprężarkowej) itd.

Podobne nadwyżki stwierdzono w WSS „Spolem”: w sprzęcie zmechanizowanym i elektronicznym, kosmetykach, wyrobach z chemii gospodarczej i tworzyw sztucznych, w dziewiarstwie, pończochach, konfekcji i w wielu innych artykułach. W WZSR „Samopomoc Chłopska”: w tkaninach jedwabnych i jedwabopodobnych, w ubiorach, w radiodiodach i telewizorach. — Nadwyżki te nie oznaczają, że mamy w magazynach i w sklepach buble — zastrzegają się kierowniczka Biura Technologii Handlu i Aktywizacji Sprzedaży — Bogda Kosiuk i kierownik działu dziewiarstwa z WPHW — Ryszard Dąbrowski. — Zastrzyżymy kontrolę i wymagania, wiele do-

Ciąg dalszy na str. 3

Piękny jubileusz

1990

Medal wydany z okazji 30 rocznicy zjednoczenia polskiego ruchu robotniczego. Strona lewa: awers, strona prawa: rewers.

Reprodukcja: CAF

z zagranicy

***W BRAZYLII** powstaje jedno z największych na świecie sztucznych jezior o powierzchni 4.000 kilometrów kwadratowych — równie połowie obszaru woj. katowickiego, zlokalizowane w północno-wschodniej części kraju, będzie elementem całego budującego się kompleksu hydroenergetycznego, dla którego wyposażenie energetyczne (turbiny i generatory) dostarczy Związek Radziecki.

***ŚWIATOWY TONAZ** floty handlowej (tylko z uwzględnieniem statków o wyporności 300 BRT i więcej) wyniósł w połowie bieżącego roku 369 milionów BRT. Najwięcej statków morskich — ponad 4 tysiące — pływa pod banderą japońską, ale sumą tonażu wypierają ją bandery amerykańska, pod którą pływają statki różnych państw o łącznej wyporności 75 milionów BRT (Japonia ma 37 mln BRT). Trzecie miejsce w tonażu morskiej floty handlowej zajmuje Grecja, czwarte — Wielka Brytania. Stany Zjednoczone są dopiero na 8 miejscu.

***NA OBSZARACH TRZECIEGO ŚWIATA** (Ameryka Łacińska, Afryka, Azja południowa i południowo-wschodnia) czynnych jest aktualnie lub buduje się 37 elektrowni atomowych o łącznej mocy 24,5 tysiąca megawatów. Najwięcej elektrowni tego typu buduje się w Iranie (8 obiektów), Indiach (również 8), Brazylii i na Filipinach (w obu krajach — po 3). Przewiduje się, że około 1990 roku Trzeci Świat będzie dysponował około 120 tysiącami megawatów mocy zainstalowanej w elektrowniach atomowych.

***KOSZT 6,3 MILIARDA DOLARÓW** zamierzają Stany Zjednoczone urządzić wspólnie z Japonią, Kanadą i Meksykiem wielkie składowisko odpadów radioaktywnych, pochodzących z elektrowni atomowych — w rzadko uczęszczanym przez statki rejonie Oceanu Spokojnego. Ten podwodny magazyn, którego lokalizację przewiduje się na znacznej głębokości oceanu, pomieści kilkanaście tysięcy ton odpadów.

***PLAN HUSKY** — to dyskutowany od szeregu lat projekt zagospodarowania ropośnośnych piaszków w kanadyjskich stacjach Alberta-Saskatchewan. Projekt doczekał się wreszcie początków realizacji, wstrzymanej dotychczas m.in. ze względu na ochronę środowiska naturalnego. W ciągu najbliższych 5 lat zainwestowanych tu będzie około pół miliarda dolarów (w następnych latach — znacznie więcej), a przewidywana korzyść — to początkowa roczna produkcja 12—15 milionów baryłek ciężkiej ropy.

***NAJWIĘKSZY ŚWIATOWY PRODUCENTEM** samochodów osobowych była w ub. roku amerykańska firma „General Motors”, której fabryki wypuściły na rynek ogółem ponad 7 mln samochodów. Na drugim miejscu uplasował się również amerykański koncern „Ford Motor Company” (4,4 mln wozów), na trzecim rozszerzony ostatnio francuski koncern „Peugeot” o „Chrysler” (europejska część amerykańskiej firmy). Polaczone koncerny „Peugeot” i „Citroen” (francuskie) ogółem 2,2 mln samochodów. Czwarte miejsce zajął zachodnoniemiecki „Volkswagen” (2 mln wozów), piąte — japońska firma „Toyota” (1,9 mln), szóste — francuski koncern z państwowym kapitałem „Renault” (1,7 mln). Włoska firma „Fiat” uplasowała się na 9 miejscu z produkcją niespełna 1,4 mln samochodów osobowych.

Płacz nad wielką płytą

Sroda, 3 sierpnia 1977 r., upamiętni się w historii Zjednoczenia Budownictwa Rolniczego w Białymstoku wydarzeniem niebywałym. Tego dnia w Olecku przekazano do rozruchu pierwszą w województwach białostockim, łomżyńskim i suwalskim fabrykę domów, wytwarzającą elementy wielkopłytowe dla budownictwa mieszkaniowego na wsi. Święto zgromadziło licznie przybyłe władze, dyrektorów z ministerstwa, zjednoczenia, przedsiębiorstw wykonawczych, aktyw załogi.

Przy nie najlepszej pogodzie, z nisko wiszącymi chmurami nabrzmiałymi deszczem, dokonano zespolonego przeglądu gospodarstwa i — oczywiście — przebiegu wstęgi. Wszystko było jak należy: łopot flag, optymistyczne hasła o produkcji i jakości, załoga w przepiślowo świeżych kombinazonach, nie skalane betonem formy. Jednym słowem szczyt i wykwint! Jeszcze później w domu kultury w Olecku miała miejsce akademii.

Wiele mówiono o konieczności nowoczesnego budownictwa dla pracowników rolnictwa, o nowym kształcie wsi, przeobrażeniach, chwalebnym generalnym wykonawcy — miejscowe PBRol oraz podwykonawców, sypnięto dyplomami i odznaczeniami.

Założa „Fadomu” zobowiązała się skrócić o miesiąc półroczny cykl osiągnięcia pełnej mocy, zaś rozruch technologiczny ustalono na 60 dni.

c.d. ze str. 1

staw reklamujemy bądź nie przyjmujemy. Niemniej dużo towarów nie jest atrakcyjnych, najlepszej jakości i nie odpowiada gustom klientów. A ponadto ceny w PBR w Białymstoku kosztowały 46 złotych, a teraz, po drobnych „upiększeniach” 86 złotych. Więc leży na składowisku kilka tysięcy sztuk.

Fakty te potwierdza i uzupełnia z-ca prezesa WSS „Społem” — mgr Stanisław Chomczyk. — Wartościowo — oświadcza — plan mam zabezpieczony, ale nie w asortymentach. Nadmierne zapasy powstają między innymi z powodu ograniczonego asortymentu, ponieważ przemysł nie nadąża za modą, nie zawsze uwzględnia w pełni zlecenia handlu i produkuje wyroby, które akurat nie są najpotrzebniejsze na rynku.

— Weźmy na przykład branżę metalową. Za dużo jest krakajczy do frytek, noży do owoców cytrusowych, aparatów do cięcia szkła, a za mało jest albo prawie nie ma pojemników na pieczywo, naczyń ocynkowanych, podstawek do żelazka i desek do prasowania. Natomiast w dziale „wyruby różne” mamy nadmiar toreb, rekawie gumowych jednorazowych, a brak cerat, szcetek do obuwia, pędzli malarskich.

— Tak samo wygląda zaopatrzenie innych działów. Przy tym rzecz zmienna: są przypadki, że wyroby odpowiadają parametrom, ale nie mają walorów użytkowych.

Przykładem można mnożyć, a wszystkie one dowodzą, że chociaż w ostatnich latach zainwestowaliśmy w przemysł ogromne sumy, to jednak w dziedzinie wzrostu produkcji rynkowej nadal istnieją poważne niedociągnięcia. W konsekwencji klienci biegają od sklepu do sklepu w poszukiwaniu potrzebnego im artykułu i bardzo często odchodzą z kwitkiem sprzed pełnych półek.

Za długoletnią pracę w organizacjach oraz zaangażowanie polityczne i społeczne Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski odznaczonych zostali: Mieczysław Nowacki, Zygmunt Siedlecki, Edmund Stelmanski, Ryszard Stepniak i Jerzy Zambrowicz. Złote Krzyże Zasługi otrzymał: Franciszek Graca, Teodor Karolkiewicz, Józef Jakubski, Srebrny — Ireneusz Orzechowski, Brązowy — Teresa Pawlikowska. Ponadto 18 aktywistów ruchu młodzieżowego udekorowano złotymi i srebrnymi odznaczeniami im. J. Krasińskiego.

W toku sympozjum wygłoszono referaty na temat ruchu młodzieżowego i robotniczego na Suwalszczyźnie oraz roli i miejsca organizacji młodzieżowych w systemie społeczno-politycznym państwa.

Zabierając głos sekretarz KW partii — S. Kalar powiedział m.in. iż najważniejszym zadaniem polskiego ruchu młodzieżowego w dobie dzisiejszej jest urzeczywistnienie wezwania partii o podniesienie na wyższy poziom jakości pracy i warunków życia narodu.

Uczestnicy zwiedzili ekspozycję pamiątek — legitymacji ZWM i ZMP, pierwszych numerów prasy młodzieżowej, dyplomów i fotografii. (agaw)

W POSZUKIWANIU KRYTERIÓW

Nasuwa się pytanie: a jak doskonali sprzedawcy sam handel? Czy ta biegająca za towarem nie wynika i z tego, że towar jest, ale nie w sklepie, lecz w magazynie? Sam dowiedzieliśmy w tym roku dwa takie przypadki, tyle że w sklepie spożywczym.

Zwracam przeto uwagę na zadania handlu dotyczące usprawnienia organizacji rynku, sterowania popytem, elastyczności i

wach odzieży, obuwia i mebli — sumuje Bogdan Kościuk — wyniosły ponad 60 mln złotych.

— Zakłócenia na rynku wynikają i z innych przyczyn. Zamawiamy towary z 9-miesięcznym wyprzedzeniem, a dostajemy je jeszcze później. Tymczasem w okresie tym zmieniają się moda i gusty nabywców. Z reguły zawieramy więc transakcje z dużym ryzykiem.

Argumenty są nie do odparcia, bo podbudowane kon-

nia ze wskaźnika wartości. Siad też współpracę jest często formalną. W trakcie realizacji umowy, handel dowiaduje się, że w danym przedsiębiorstwie nastąpiły zmiany asortymentowe.

Niedawno rozmawiałem z dyrektorem dużego przedsiębiorstwa, w którym wystąpiły trudności w realizacji zadań. — Ale plan sprzedaży — zapewnił — będzie wykonany, oczywiście przez zwiększenie produkcji droższych wyrobów.

kowują swą działalność pod patronatem swego zjednoczenia, to zawsze znajdują przychylne obiektywne, uniemożliwiające wywiązanie się z przyjętych w planach zakładowych i w umowach z handlem, obowiązków.

Szkoliliśmy zjawiskiem jest również produkcja wyrobów, w tym tzw. „nowości”, które z powodu złej jakości (telewizory bez fonii i wizji, obuwie nie na nogi), przemijającej mody (bistor) czy też nadmiaru (szczyrorki do owoców cytrusowych) nie trafiają w potrzeby rynku. Taka produkcja pogłębia kłopoty rynkowe.

Z doświadczeń bieżącego roku i z potrzeb społecznych trzeba wywnioskować właściwe wnioski. W planach zakładowych i w ich realizacji musi dominować nadrzędność interesu społecznego, która to znajduje wyraz w projekcie NPS-G na 1979 rok. Zakłada się poprawę zaopatrzenia rynku w artykuły przemysłowe między innymi przez lepsze dostosowanie asortymentu produkcji do potrzeb ludności oraz polepszenie jakości wyrobów. Przewiduje też także bardziej aktywne sterowanie produkcją artykułów rynkowych.

Wkrótce zadania te — rozpisane na resorty, zjednoczenia i przedsiębiorstwa — będą przedmiotem obrad KSR. Chodzi więc o to, aby zadania te zostały wsparte głębokim zrozumieniem w każdym przedsiębiorstwie, żeby konieczność zwiększenia produkcji została potraktowana jako najważniejsza z ważnych działań.

Wiele zależy będzie od dalszych, bardziej skutecznych zmian strukturalnych w planach, wyrażających się w zwiększeniu udziału produkcji rynkowej i eksportowej, a zmniejszeniem zaopatrzeniowo — inwestycyjnej. Przede wszystkim należy skierować pracę na usuwanie niedoborów tych wyrobów, których produkcję można zwiększyć poprzez lepsze wykorzystanie mocy wytwórczych i surowców. Takie możliwości ma nasz zmierzający i rozbudowany, nowoczesny już przemysł.

RYSZARD KLIMASZEWSKI

Miedzy sklepem a fabryką

aktywizacji form sprzedaży. Problem ten związany z tworzeniem „dobrego rynku” omówiło na jednym z ostatnich swych posiedzeń Biuro Polityczne KC PZPR.

— Wiemy, że dużo zależy od nas samych — przyznają handlowcy. — Zdajemy sobie sprawę, że mimo postępu jest jeszcze wiele do zrobienia zarówno w sferze inwestycyjnej, jak też w organizacji i kulturze obsługi klientów. Jednakże niełatwo rozszerzać ofertę handlową, gdy przemysł nie wywiązuje się z umów.

Na poparcie tego stwierdzenia znów podają przykłady. Za trzeci kwartał i za październik, ZPO im. Próżniaka w Łodzi nie dostarczyło WPHW płaszczy męskich na sumę 1.400 tys. złotych, poznański „Modena” płaszczy damskich za 1.600 tysięcy, warszawska „Sawa” okryć dziecięcych za pół miliona złotych, „Chelmek” i ZPS w Kamiennej Górze — obuwia na ogólną wartość 3.100 tys. złotych. Łącznie za ten okres zaległości w dostaw-

kretnymi danymi. To prawda, że przemysł wytwarza coraz więcej tkanin, obuwia, mebli, telewizorów, sprzętu gospodarstwa domowego i jest coraz większy wybór, tylko że osiągnięcia te są wciąż niewystarczające w stosunku do dochodów społeczeństwa i rosnących, stałymi wymaganiami. Weźmy chociażby meble z białostockiej fabryki. Może gdzie indziej idą, ale na naszym rynku, szczególnie w zbliznięciu z Łodzi i Łomży, Owszem, są ładnie, tylko, że niemal wszystkie zabiera odzieżowka. Albo obuwie. Ilekroć na ten temat powiedziano i napisano, a poprawy nie widać.

Powtarzają się stare i dobrze znane stwierdzenia: chociaż w partnerstwie handel — przemysł nastąpił przewartościowanie na korzyść klienta, tym niemniej produkcenci — naturalnie nie wszyscy — dyktują swoje warunki. A postępują tak ze względu na własne rozlicze-

NADRZĘDNOŚĆ INTERESU SPOŁECZNEGO

Problem jest trudny i ze względu na obiektywne uwarunkowania nie rozwiąże się go od razu. Przedstawiając powyższe sytuacje, nie chcę więc twierdzić, że producenci nie przystosowują się do potrzeb rynku, tylko że zły woli, opieszałości czy też niedbalstwa. Oni również — a znam dziesiątki białostockich, łomżyńskich i suwalskich zakładów przemysłowych — borykają się często z różnymi trudnościami, bo także mają swoich dostawców. Wciąż szwankuje kooperacja, często zła jest jakość surowców, brak jest części zamiennych do maszyn itp.

Przyjmując uzasadnione wyjaśnienia, trzeba jednak nieco bliżej przyjrzeć się niepokojącej sprawie. Faktem jest, że liczne zakłady zainteresowane są produkcją wyrobów droższych. A jeśli tak ukierun-

PRZODUJĄ W PRACY

Zakład wegorzewski Spółdzielni Pracy Krawieckiej „Mira” produkuje na rynek poszukiwane kurki męskie. Roczna wartość produkcji wynosi około 28 milionów złotych. Znaczną część produkcji przeznaczona jest na eksport.

NA ZDJĘCIU: wyróżniające się w pracy krawcowe: Henryka Giczewska, Anna Zmirowska, Helena Gut i Kazimiera Budzyńska.

Fot. Zdzisław Lenkiewicz

MIEDZY UKŁADAMI

Białostockie przyspieszenie lat 70-tych nie ominęło rolnictwa, w które inwestowano i od którego wymagano coraz więcej. Po to jednak, aby umocnić kadrowo PGR-y trzeba było tysiącami ich pracowników stworzyć naprawdę dobre warunki bytowe. Rozwiązanie to upatrywano w nowoczesnym budownictwie mieszkaniowym, gdzie łaźnia, ciepła woda, centralne ogrzewanie.

W 1974 r., kiedy o podziale administracyjnym nie było jeszcze wiadomości, ZBRol występuje do Ministerstwa Rolnictwa z projektem budowy fabryki domów w Olecku. Centrala propozycję aprobuje. I oto Biuro Projektów Budownictwa Wiejskiego w Białymstoku przystępuje do opracowania, a raczej adaptowania dokumentacji wytwórni, jakich kilkadziesiąt istnieje w kraju. Za nadzór autorski nad całością inwestycji BPBW policyjnie później około miliona złotych honorarium.

Według założeń „Fadomu” ma produkować rocznie elementy do montażu 3 tys. izb mieszkalnych, 690 segmentów budynków gospodarskich oraz 22 tys. płyt i łupin nadkanałowych, o łącznej objętości, wraz z produkcją poligonową, 31 tys. m sześciu.

Zadanych trudności z osiągnięciem tych wielkości nie przewiduje się. Potwierdza to, w świątecznym dniu inauguracji, zastępca dyr. ZBRol — inż. W. Domurat. — Zasady produkcji, technologia, organizacja pracy, nawet gabaryty wyrobów finalnych są typowe.

Niemal na pięć minut przed rozpoczęciem robót, przestają obowiązywać stare układy województwa. W sierpniu 1975 r. na teren przyszłej wytwórni wchodzi brygada PBRol — jednego z najlepszych przedsiębiorstw w regionie. Jego zadaniem jest nie tylko wzniesienie prototypowy w nowym województwie zakład,

lecz także wybudować hotel na 200 miejsc oraz załadownie Przedsiębiorstwa Sprzętowo - Transportowego BTRol na 150 jednostek, które m.in. mają zapewnić sprawną dowóz prefabrykatów na place budów.

Nowoczesne, o zwiększonym metrażu i wysokim standardzie mieszkalniczym planuje się wybudować w Kowalach Oleckich, Norach, Świętajnie, Lesku. Już w trakcie realizacji wytwórni myślą się o jej rozbudowie i rocznej produkcji 100 tys. m sześciu elementów. Pod przyszłą rolę patrona, szkół kadry, kieruje na kursy, podpisuje umowy ze stud-niami.

Zgodnie z przebiegającą poczynania oraz pełne zrozumienie przedsiębiorstwa ZBRol, wskazują, iż „Fadomu” będzie symbolem dobrej roboty 12 przedsiębiorstw i zwiastunem postępu w rolnictwie.

EFEKTOWNIE, LECZ NIE EFEKTYWNIE

Latem ubr., po 7-miesięcznym „posiłku”, co spowodowane było m.in. zmianą technologii i aktualizacją dokumentacji, wytwórnia ma przystąpić do „rozruchu”. Blisko stuosobowa, niedoświadczona załoga wraz z podwykonawcami próbuje uruchomić urządzenia. Wokół trwają jeszcze roboty budowlane, jeszcze instaluje się maszyny, zgrywa działanie podzespołów i ciągów produkcyjnych. W końcu listopada, kiedy wiadomo już, że temu wykańczeniu niedoróbek końca nie będzie, strony podpisują protokół zdawczo-obiorczy.

W ten sposób ponad 154 mln zł, tj. o 18,1 mln zł więcej niż zakładano pierwotnie, w postaci najtańszej w Polsce wytwórni OWT 67 N, przechodzi w zarząd Przedsiębiorstwa Produkcji Pomocniczej i Montażu BTRol. (Dla porównania — identycz-

na wielkością produkcji fabryka aktualnie realizowana w Chelmie kosztuje 240 mln zł). Już najbliższe miesiące wykaza, że krótki obłówek w oleckiej inwestycji obróci się przeciwko oszczędności.

Tymczasem w grudniu ubr., na części sprawnych form wykonuje się serię próbną elementów. Jest gorzej niż źle. 90 proc. prefabrykatów wykazuje istotne, w stosunku do projektów, różnice w wymiarach. Na liczne monty zjeżdżają, w celu przerobienia form, ich producenci z Chodzieży. Kolejne zgłaszane są już tylko podstawowe uchybienia: źle zaplanowana przestrzeń hali głównej, niewystarczająca ilość stojaków do przechowywania wyrobów, brak dodatkowych suwnic w części produkcyjnej; suwnice na placu składowym, który jest za mały, nie nadążają za załadunkiem, bo są za wolne; nie dają się uruchomić formy uchylnie; bardzo często występują awarie transporterów kruszywa; szwankuje zasilanie w energię i wodę.

Dzisiaj, z perspektywy kilkunastomiesięcznych zmagania z przeciwnościami, słyszę w „Fadomie”, że przyczyną zła była naprędce realizowana inwestycja, niesolidne wykonanie robót budowlanych i instalacyjnych, niepewne — do przewidzianego technologia — usprzętowanie, powierzenie ważnych prac specjalistycznym przedsiębiorstwom zjednoczenia, które w tym zakresie nie miały żadnych doświadczeń i wreszcie, by skrócić ten reżestr, ciężaże nad całością permanentne zmiany projektowe. „Najszczęśliwszym posunięciem” byłoby, nawet kosztem stracenia roku i wydłużenia cyklu robót, opracować dokumentację od nowa, ale dokładnie i bez nanoszonego ciałe przeróbek.”

Ciąg dalszy na str. 4

Ciąg dalszy ze str. 3

GROCHEM O PŁYTĘ

Zły los prześladowa zakład od pierwszych dni nowego roku. Szczupła, o miernych kwalifikacjach kadra, nie może uporać się z codziennymi, dezorganizującymi produkcję kłopotami. Nie działają wszystkie formy, brakuje cementu, nierytmicznie są dostawy kruszywa z Sobolewa, zwiększają się przerwy w dopływie prądu i wody, zawodzi transport, odbiorcy skarżą się na złą jakość płyt, które muszą poprawiać. Coraz boleśniej dają się we znaki fuzzerki w wykonawstwie, za nieusunięcie których w terminie przedsiębiorstwo nalicza 3,3 mln zł kar.

Nie skonsultowane z rzeczywistymi możliwościami zakładu wskaźniki pogłębiają kryzys. Przyjęty w styczniu plan wykonania w ciągu roku 1800 izb z kwartału na kwartał jest korygowany, oczywiście w dół. Segmenty obiektów inwentarskich i płyty oraz lupiny pomija się milczeniem. Ostateczny plan, opiewający na 1400 izb, stoi pod znakiem zapytania, jako że do jego sfinalizowania brakuje ponad pół tysiąca izb.

Prawdziwy koszmar rozpoczyna się na przełomie I i II kwartału i ciągnie się przez całe lato. Awarie sieci energetycznej i niedostatek wody ze źle zaprojektowanego ujęcia miejskiego — co sila rzeczy oznacza brak pary technologicznej — powodują wielusetgodzinne przestoje. Wyliczone, że takich bezproduktywnych godzin było — tylko w I półroczu — ponad 900, że było blisko 80 dni z przestojami, w tym prawie połowa, kiedy zakład stał nieruchomo. Skromnie szacując stracono w ten sposób co najmniej 400 izb.

W tej sytuacji w dziesiątki milionów złotych idą straty z nieosiągnięcia planowanej produkcji, konieczności przeprowadzenia remontów i napraw niedawno oddanych urządzeń, dodatkowego zakupu wyposażenia, jak np. wkładek do form bateryjnych, których „nie przewidział” projektant. Straty rosną z normalnej — w tych warunkach — niskiej wydajności pracy; z ustawicznego przekraczania kosztów produkcji i godzin nadliczbowych, funduszu plac, zużycia surowców, produkcji elementów zbrakowanych.

Nabrzmiła sytuacja fermentuje niezadowolonych wśród pracowników, rodzi niesnaski. Na KSRL, w których uczestniczą przedstawiciele zjednoczenia, otwarcie porusza się sprawy opieszale usuwanych wad, konieczność rozwiązania zagadnień transportu i wywozu prefabrykatów, doposażenie w braku sprężarki, bez czego nie może być mowy o normalnej produkcji, zwiększenie zatrudnienia, organizowanie szkoleń i kursów kwalifikacyjnych, polepszenie warunków BHP, co sygnalizuje rosnąca — największa w zjednoczeniu — liczba wypadków.

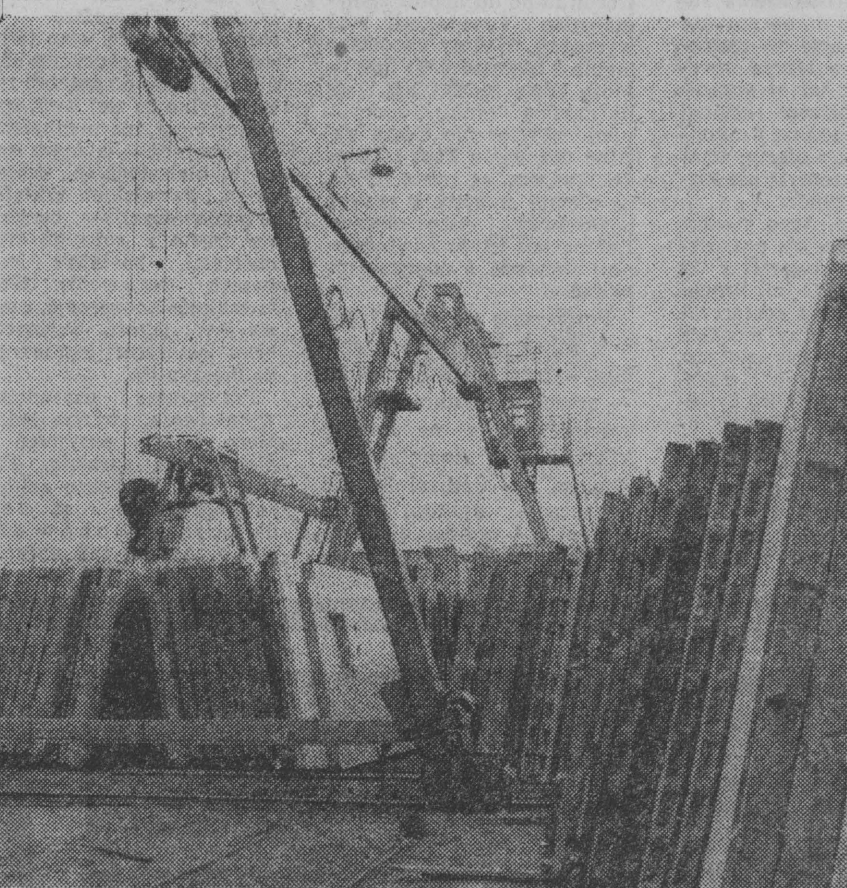
ZŁA PASSA BENIAMINKA

Pogarszające się wskaźniki w zakładzie wywołują niepokój w Białymstoku, dokąd, różnymi kanałami, docierają wiadomości o złej passie oleckiego beniaminka. Wiele zwoluje się narady, dyskusje, proponuje, ustala. Miast jed-

nak konkretnej pomocy w postaci środków, usprawnienia, dodatkowego zatrudnienia, zlikwidowania wad, które przecież popełniły jednostki podległe zjednoczeniu, raz w miesiącu wytwórnię odwiedza zespół kontrolujący. W coraz grubszych sprawozdaniach stwierdza się stan faktyczny, analizuje przyczyny strat i mechanizmy ich powstawania. Radzi się np. „zagospodarować, względnie odsprzedać” nieprzydatne maszyny i urządzenia, na które wydatkowano ponad 1,7 mln zł, zaznaczając jednocześnie, że wynik ujemny w produkcji powstał na skutek niewykorzystania środków trwałych: form bateryjnych, suwnic, betonowni.

Sierpniowy elaborat z kolei przyznaje, że „nie zdołano zapewnić załozce frontu pracy”, niemniej „w celu polepszenia wskaźników oraz zmniejszenia kosztów produkcji proponuje się na poligonie produkcyjnym elementów drobno-wymiarowych: płyt silosowych, żerdzi energetycznych, kręgów i pokryw na kręgi”. Po rozważeniu możliwych ewentualności protokół kończy się optymistycznie: „Jak wynika z powyższych wyliczeń, produkcja elementów OWT po osiągnięciu pełnej produkcji zakładu będzie przynosiła zyski przy niezmiennym cenie elementów”.

Płacz nad wielką płytą

W przedsiębiorstwach zjednoczenia mówi się, ale są to oczywiście żarty, że najlepszym rozwiązaniem byłoby fabrykę przekazać w agencję.

Fot. R. Łysonek

Tego samego zdania jest inż. W. Domurat, opiekujący się, z ramienia zjednoczenia, wytwórnią: — Rok bieżący traktujemy jako okres przejściowy, na który złożyły się m. in. trudności w uruchomieniu nowego zakładu, zbiegające się z powołaniem przedsiębiorstwa. Ponadto — brak doświadczeń w tego rodzaju produkcji, kłopoty ze skompletowaniem parku maszynowego, duża fluktuacja wśród załogi, awaryjność, przerwy w dostawach surowców, brak wprawy BPBW w projektowaniu takich obiektów. Powiększiliśmy środki, jak np. powiększenie stanu kadry, przerzucenie wytworzenia drobnych elementów do innych zakładów, zapewnienie samochodów do przewożenia płyt, ostateczne usunięcie niedoróbek, aby w roku przyszłym wyprodukować 3 tys. izb, na które są już konkretne zamówienia. W celu np. uniezależnienia się od Zakładu Eksploatacji Kruszywa w Sobolewie i wyeliminowania kosztownego transportu, wydatkujemy blisko 80 mln zł, wybudujemy własną żwirownię w Sedrankach, gdzie zalega ponad 3 mln ton surowca.

DOKĄD ZAPROWADZI KRZYWA

Tak więc, definitywnie w 1979 roku, w trzy lata po „uruchomieniu”, olecka OWT ma osiągnąć moc docelową. Jednakże aby to stało się faktem, trzeba będzie jeszcze wysuplać ze wspólnej kieszki dziesiątki milionów złotych. Na zwirowanie w Sedrankach, na zakup 3 suwnic i zgrzewarki wielopunktowej, która usprawni przygotowywanie zbrojeń do elementów, na wybudowanie własnego ujęcia wody.

Z ostrożnych wyliczeń, jakie przedstawiono mi w „Fadomie”, a czemu nie zaprzeczono w zjednoczeniu, wynika, iż ogólny koszt zakładu zamknie się kwotą grubo ponad 200 mln zł. Czy jednak koszty wymierne w złotychkach mogą być wyrazem kosztów społecznych? W woj. suwalskim na mieszkaniach czeka blisko 8.200 rodzin zatrudnionych w rolnictwie. Prawie 5800 osób to pracownicy PGR-ów. Każdy z nich, czytając o uruchomieniu wytwórni, wiązał z tym wydarzeniem określone nadzieje: krótsza droga do własnego mieszkania. W konsekwencji droga okazała się mocno wyboista.

W polityce partii i rządu nie ma dzisiaj spraw ważniejszych niż kwestia wyżywienia narodu i zapewne nie każdej rodzinie mieszkania. Nigdzie bardziej niż w woj. suwalskim gospodarka żywnościowa i budownictwo mieszkaniowe nie są tak wyrażenie sprężnięte ze sobą. Bo mieszkaniowa, to intensyfikacja rolnictwa, wyższe plony i hodowla, to przecież sprawa dotycząca nas wszystkich.

ANDRZEJ GAWĘCKI

P.S. Z dziennikarskiego obowiązku i z racji dopełnienia artykułu szczegółem istotnym chciałem skontaktować się z autorem projektu wytwórni OWT 67 N w Oleku. Okazało się to niemożliwe, gdyż mgr inż. Biendzio podpisał kontrakt i wyjechał do Libli.

Rodzinny wieczór przy albumie.

Fot. K. Świdorski

Wyróżnienie było dla niej niespodzianką, ale najmiłą, jaką mogą sprawić nauczyciele wychowankowie. Została laureatką tegorocznego plebiscytu Redakcji „Piomyka”. Honorową odznakę „Szkarłatnej Róży”, przeznaczoną dla wychowawców, którzy swą społeczność i zawodową postawą zdobyli najwyższe uznanie w środowisku, przyznała jej młodzież w dowód uznania, sympatii i przyjaźni. Wśród dwudziestu wybranych nauczycieli w całej Polsce znalazła się TERESA KOSTRO z Białych Szczepanowic w woj. łomżyńskim.

Jedną z uczennic, typując swoją nauczycielkę jako kandydatkę do „Szkarłatnej Róży”, napisała: „Jest lubiana przez wszystkich uczniów i rodziców, a także byłych uczniów naszej szkoły. Cieszy się powszechną sympatią, dzięki czemu zaangażowaniu w życie szkoły i otoczenia oraz swemu wesołemu usposobieniu. Jaka jest rola Pani w życiu szkoły — chciałabym przedstawić za pomocą takiej jakby kroniki — migawek z życia szkoły, a tym samym z pracy Pani.

Zbiórka harcerska. Pani Teresa Kostro jest drużynową. Przysłała na zbiórkę uśmiechniętą, ale inaczej niż zwykle, bardziej jakby uroczystą. I już wiemy, że ma nam coś miłego do powiedzenia. Bo my dobrze znamy naszą Panią. Wreszcie Druha

nym rozkładem zajęć. Wstają wcześniej, każdy zabiera się do obowiązków, równomiernie rozłożonych na każdego członka rodziny. Pani domu podaje śniadanie i przygotowuje na tyle obiad, aby potem, po lekcjach, gotowy był jak najszybciej. Pan domu, jak na mężczyznę przystało, wykonuje cięższe prace: wnoszenie po strumyńskich dachach wody, drzewa i węgiel, palenie w piecach.

O pół do ósmej opuszczają oboje mieszkanie, aby przygotować szkołę do lekcji. To ko łwonka, obecnie czwartoklasistka, może trochę przedłużyć przypadające na nią poranne porządki.

Szkola nie zamiera wraz z dzwonkami oznajmniającymi koniec ostatniej lekcji. Tu dzieje się jeszcze po południu: zbiera-

Szkarłatna róża

zabiera głos. No tak, zgadziliśmy — jest coś miłego, bo jak się dowiedzieliśmy, do szkoły „nadszedł telefon” z wiadomością o zwycięstwie naszej drużyny w konkursie „Zielony Szansy”, ogłoszonym przez „Świat Młodych”.

Lekcja wychowawcza. Dyskutujemy nad filmem, który obejrzelismy w kinie objazdowym. Każda taka lekcja jest inna: urządzamy konkursy, dyskusje, przygotowujemy różne szkolne imprezy. Bardzo lubimy lekcje wychowawcze.

Wycieczka do muzeum. Od dawna jesteśmy zaprzyjaźnieni z Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu, oddalonym od nas o 14 km. Byliśmy tam wiele razy na różnych wystawach. Pani powiedziała nam, że otwarta jest nowa wystawa i kto chce, może ją zobaczyć. Zgłosiliśmy się cała klasa. Jedziemy po lekcjach, oczywiście z Panią. W muzeum uzyskaliśmy tytuł „najmilszej grupy dnia”.

Dzień, w którym odwiedziłam Szkołę w Białych Szczepanowicach, podobny był do innych. Lekcje od ósmej do trzynastej trzdzięści. Osiem klas i grupa przedszkolna. Tylko 77 uczniów. Nauczycieli sześciu. W rozkładzie zajęć przy nazwisku Teresy Kostro widnieją: biologia, wychowanie fizyczne, lekcja wychowawcza. Po południu — zbiórka harcerska.

Takie małe szkoły mają swoje zalety. Nauczyciel zna ucznia na wylot. Jego możliwości, predyspozycje, braki. Może łatwiej do niego dotrzeć, rozwinąć zdolności. Każdy uczeń musi się do wszystkiego włączyć: śpiewać, recytować, brać udział w rozgrywkach sportowych, bo nie ma z kogo wybrać tych, co lepiej to potrafią. Nauczanie jest też bardziej indywidualizowane; przy kilku uczniach w klasie do tablicy można wywołać każdego w czasie lekcji. Oczywiście, o ile klasy nie są łaczne.

Tego dnia w Ciechanowcu otwierano nową wystawę. Zaproszenie przyszło do Białych. Rozkład zajęć nie pozwalał na skorzystanie z niego akurat w tym czasie. Nauczycielka, tak jak zawsze, wiedziała najpierw ekspozycję z rodziną, najlepiej w niedzielę, potem przygotowuje do niej uczniów i wybiera się razem któregoś dnia po lekcjach. Autobusem, bo na rowery jest już za zimno. Takie wyjazdy bardzo rozwijają zainteresowania wychowanków.

Zbiórki harcerskie, szkolne uroczystości i imprezy, które przygotowuje, muszą być takie, aby uczyli, bawili, pobudzali wyobraźnię. Zostają też na długo w pamięci uczniów. No, chrzciny pana Kartoflińskiego, czyli święto pieczonego ziemniaka. Albo wizyta w kopalni Halemba na Barbórkę, przy czym na „kopalnię” zamieniono klasę, co wymagało przedtem zdobycia wielu wiadomości. Na tej samej zasadzie wielkie manewry na Dzień Wojska Polskiego, albo zaślubiny z morzem.

Po lekcjach, a przed zbiórką harcerską, która będzie po prostu andrzejkową imprezą, może wpaść do domu. Jej domem jest szkoła, w przenośni i dosłownie. W kancelarii, będącej jednocześnie pokojem nauczycielskim, niejedną raz do późna w nocy poprawiała zeszyty. Zaraz za ścianą jest mieszkanie, które zajmuje z mężem, dyrektorem szkoły. Jeden pokój i przedchodnia kuchnia. Gdy dzieci dorastały urzędził im własny kąt, zamieniając na pokójki kawałek stychu.

Rytm rodzinnego życia małżeństwa nauczycielskiego ściśle związany jest ze szkol-

nym rozkładem zajęć. Wstają wcześniej, każdy zabiera się do obowiązków, równomiernie rozłożonych na każdego członka rodziny. Pani domu podaje śniadanie i przygotowuje na tyle obiad, aby potem, po lekcjach, gotowy był jak najszybciej. Pan domu, jak na mężczyznę przystało, wykonuje cięższe prace: wnoszenie po strumyńskich dachach wody, drzewa i węgiel, palenie w piecach.

O pół do ósmej opuszczają oboje mieszkanie, aby przygotować szkołę do lekcji. To ko łwonka, obecnie czwartoklasistka, może trochę przedłużyć przypadające na nią poranne porządki.

Szkola nie zamiera wraz z dzwonkami oznajmniającymi koniec ostatniej lekcji. Tu dzieje się jeszcze po południu: zbiera-

Chociaż szkoła jest dla niej równie ważna jak dom, a może ważniejsza, zawiera znajduje czas dla rodziny. Umie ją cementować. Mają swoje rodzinne imprezy, a w domowe Andrzejkę, a to czytanie starych listów. Uroczyste obchody st. oje imieniny, tanio ale pomysły, w różnych miejscach. Chce nauczyć dzieci, że nie najważniejsze jest to, ile się ma pieniędzy; chce przekazać im swoją radość życia, umiejętność cieszenia się drobiazgami.

Kiedy Jacek — jak mówi mama — był jeszcze mały — to znaczy kiedy chodził do szóstej klasy, opisał historię najwspanialszej swojej wsi. Wiele miejsca poświęcił w niej aktywności mieszkańców: ludziom zasłużonym, Szkole w Białych Szczepanowicach wybudowaną społeczeństwem w 1939 roku, ale wykończoną dopiero po wojnie. Potem uruchomiono punkt skupu mleka, remizę. Do najbardziej zasłużonych Jacek zaliczył Janinę Murawską, obecnie emerytowaną nauczycielkę nadal aktywną działaczkę, która założyła i prowadziła wiele lat przedszkole, organizowała kolo gospodyń.

Gdyby dziś któryś uczeń pokusił się o takie opracowanie, nie zabrakłoby w nim i pewnością sylwetek rodziców Jacka. Stanisław Kostro 27 lat uczy w szkole podstawowej w Białych Szczepanowicach, czterdziu kieruje tą placówką. Społecznie działał albo działa we wszystkich organizacjach w swoim środowisku, całej listy pełnych funkcji nie sposób byłoby wymienić. Aktywna partyni, radny, przewodniczący kolegium orzekającego. Teresa Kostro dwiętnasty rok pracuje w szkole, będąc motorem wszystkich społecznych poczyną i zajęć pozalekcyjnych. Harcerstwo, PCK, samorząd. Nie zamyka się w czterech ścianach klasy. Jest członkiem partii — należy do wiejskiej POP, od początku działa w kole gospodyń, przez wiele lat prowadziła zespoły artystyczne wśród młodzieży pracującej i dorosłych.

Ich środowisko, to nie tylko Białe Szczepanowice. To także kilkanaście sąsiednich wsi, mających z reguły przymiotnik „biały” w dwuczasowej nazwie. Białe Misztale, Białe Kwaczolę, Białe Zięje. Odwiedzili wiele domów w tych wsiach, interesując się życiem swoich wychowanków. To pogłębiało więzi szkoły z rodzinami. Jeśli tylko nauczyciele zwrócą się w jakiejś sprawie, oboje i matki spieszą z radą i pomocą.

Pani Teresa mówi, że znalazła swoje miejsce w życiu. Lubi dzieci, nigdy nie jest z nimi zmęczona, nie brak jej pomysłów. Praca daje satysfakcję, widzi efekty działania i cel.

Marzenia? Ma je, tak jak wszyscy. Gdy wychowankowie jednej z klas opuścili szkołę, każdy wypisał na kartce swoje marzenia, ona też. Spotkają się po kilku latach, otworzą zalakowane koperty z kartkami. Wierzy, że marzenia się spełnią.

ANIELA ŁABANOW

CZYTELNICZY REDAKCJA

SKLEP — RUDERA

W Białymstoku mieszka wielu hobbystów. Jedni łowią ryby, inni zbierają znaczki pocztowe. Jest również wielu hodowców ptaków, ryb, żółwi, morskich świnek. Dla tych ostatnich stoi otworem sklep zoologiczny, zlokalizowany przy ul. Manifestu Lipcowego. Właściciel to nie sklep, lecz rudera, która nie zachęca do odwiedzania, a wręcz odstrasza. Dziwi się, że znajdujące się tu nierzadkie rybki i kanariki jeszcze są żywe.

O zaopatrzeniu tego sklepu dużo można by mówić. Czytby w Białymstoku, przeszło 200-tysięcznym mieście, nie było odpowiedniego lokalu na sklep zoologiczny? Jeśli faktycznie nie ma, to proponuję zamienić jeden z licznych w naszym mieście sklepów monopolowych na sklep zoologiczny z prawdziwego zdarzenia.

Stanisław Dobrowolski
Białystok

UCIAŻLIWE SĄSIEDZTWO

Z wielkim zainteresowaniem przeczytałem artykuł na bardzo ważny temat pt. „Powietrze — jakie jest?” O ochronie naturalnego środowiska mówi się i pisze nader często ale zwykle jako przyczynę wymienia się duże zakłady przemysłowe lub pojazdy o napędzie spalinywym. Nie wymienia się jednak szkodzińców na małą skalę. Chodzi mianowicie o sąsiadów, którzy korzystają z ciepła wydzielanego przy spalaniu przedmiotów gumowych lub plastikowych. Jest to bardzo odczuwalne, gdy domki są parterowe i dym rozchodzi się przy ziemi.

Mieszkam po stronie wschodniej ulicy z domami parterowymi i gdy sąsied po przechodni stronie likwiduje nadmiar odpadów, wiatr zachodni pędzi w moją stronę takie cuchnące wyciechy, że muszę uciekać z „czystego” powietrza na ogródek i chronić się w mieszkaniu. Poza tym idąc ul. Kamieńskiego w kierunku centrum, napotykałem nieraz fałg wyciechów ze spalini i wtedy przyspieszam kroku, aby jak najszybciej przebyć zagazowany teren. Moim zdaniem nie są to sporadyczne przypadki, a dzieje się tak w wielu małych miejscowościach. Niestety, zjawiska te również w znacznym stopniu zanieczyszczają powietrze.

Wacław Wilczyński
Suwałki, ul. Gałęja 50

JEDEN HAK...

...jest powodem do narzekania mieszkańców bloku przy ul. Partyzantów nr 20 w Goldapi. Hak ten podtrzymujący rynnę dachową złusował się i spowodował jej obniżenie. Gdy pada deszcz, woda nie spływa rynną, lecz ścieka po ścianie, niszcząc i zalewając mieszkania lokatorów. Kilkakrotnie interweniowałem w ADM i bezpośrednio u kierownika. Byłem również o dyrektora MZGK, lecz również bez skutku. Czy w tej blażej sprawie muszę interweniować w województwie czy w ministerstwie?

W tej chwili widać wyraźne skutki zaniedbania. Woda zniszczyła elewację i część muru budynku oraz ściany w mieszkaniach.

Henryk Pielach
Goldap

Moto ramka

W zimie za kierownicą

bym włączenie zapłonu na kilka, kilkanaście sekund (po czym pół minuty przerwy). Powtarzanie tego zabiegu — przy sprawnym akumulatorze, dobrze utrzymanym w zimie — innych elementów silnika — powinno dać pozytywny rezultat. Po prostu — uruchomimy silnik, ale to dopiero początek.

Eksploatacja samochodu zimą jest poważnym problemem. Wiąże się z tym przede wszystkim troska o sprawne działanie wszystkich podzespołów. Zaczniemy od silnika i zespołów współpracujących. Jeśli dojdziemy do wniosku, że któryś nie działa prawidłowo, wizyta w stacji obsługi jest konieczna. Powinniśmy zadbać o dobrą pracę gaźnika, aparatu zapłonowego, świec, jak też układu chłodzenia i ogrzewania. Pamiętajmy o podstawowym warunku: zimą samochód musi być absolutnie sprawny.

Jeśli mamy jakiegokolwiek zastrzeżenia do układu hamulcowego, musimy go bezwzględnie spraw-

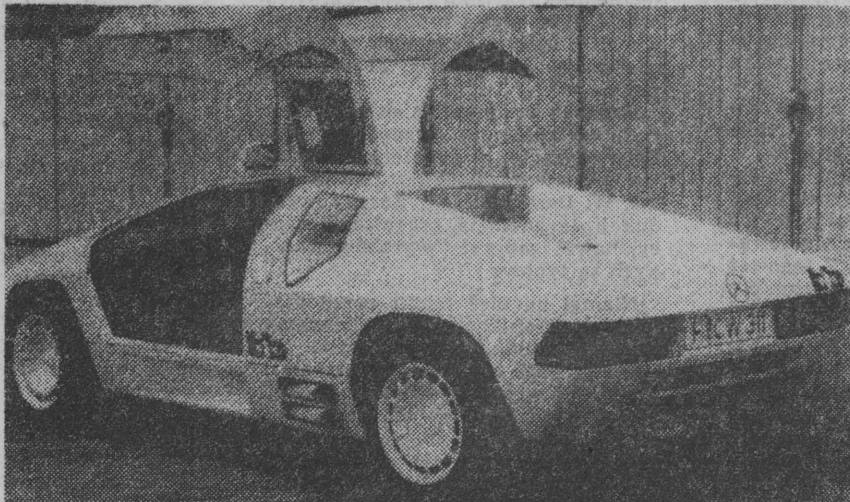
dzić i ewentualnie — jeśli istnieje taka potrzeba — naprawić. Chciałbym zwrócić uwagę na pewien nawyk. Wiele kierowców ma zwyczaj zaciągania — na postój — hamulca ręcznego. Stanowczo odradzam korzystanie z ręcznego hamulca zimą. Po długiej jeździe lub po wyprzedzeniu wozu z garażu hamulec jest sprawny. Korzystamy z niego na postoju i okazuje się, że już po godzinie nie możemy go zwolnić. Zaczyna się kłopoty. Aby ich uniknąć nie używamy go na postojach, w zupełności wystarczy niskie biegi; w zależności od potrzeb włączamy bieg pierwszy lub wsteczny.

Truizmem będzie przypomnienie o konieczności posiadania dobrych opon z pełną rzeźbą bieżnika. Gwoli przypomnienia: opony o podobnej charakterystyce powinny być na wszystkich kołach, w najgorszym przypadku opony np. Rekordy, powinny być na tej samej osi. Niedopuszczalne jest zakładanie różnych opon na koła jednej osi. Pierwsze hamowanie na śliskiej nawierzchni może okazać się fatalne w skutkach.

Ze względu na liczne listy, informuję, iż pytania oraz problemy interesujące motoryzowanych — które powinny znaleźć się w „Motoramce” — można przesyłać listownie pod adresem Redakcji „GW” z dopiskiem na kopercie „Motoramka”. (jag)

NA ZDJĘCIU:

ten samochód ukryty pod kryty pod krytytonimem BB CW 311 wyprodukowany ręcznie co odbiło się na jego cenie — 150 tysięcy dolarów! Karoserie zaprojektował stylista Rainer Buchman, a silnik firmy Daimler-Benz o mocy 375 KM i pojemności 6,3 l pozwala na osiągnięcie maksymalnej prędkości 210 km/godzinę. CAF — DBA

wiedza • technika • nowoczesność • wiedza • technika •

Kary za zanieczyszczanie wód w woj. suwalskim wyniosły w minionym roku 16 milionów złotych. Największy udział ma tu gospodarka komunalna, która w dużym stopniu przyjmuje ścieki z zakładów przemysłu spożywczego.

Kary są wynikiem faktu, iż na obszarze uniikalnej przyrody, jakim jest Suwalszczyzna, nie ma ani jednej oczyszczalni z prawdziwego zdarzenia (biologicznej). Takie urządzenia buduje się obecnie w Suwałkach, Elku i Augustowie. Ale prace postępują bardzo wolno; już z blisko trzydziestu poszliśmy.

Wojewoda suwalski nie ma więc łatwego zadania. Wprawdzie czyni co może, lecz w określonej sytuacji — może niewiele. Trudno wyasygnować z wojewódzkiej kasy wielomilionową kwotę, gdy potrzebne młode województwo ma bardzo dużo. Nawet nie wszystkie miasta mają przedsięwzięcia.

Nie dziwny się więc zatem, że w przypadkach drastycznych stosuje się czasem drastyczne posunięcia. Weźmy dla przykładu ograniczenie (w ubiegłym roku) produkcji w Sejnach z powodu nadmiernej zanieczyszczenia wód serwarką. Również decyzję władz wojewódzkich firma hodowlana w Deguchach (gmina Dubeninki) zostanie przebudowana na oczyszczalnię. Przyczyna — zanieczyszczanie gnojowniczymi, co spowodowało śmierć strągowi.

Rozwój przemysłu i rolnictwa prowadzi do powstania poszczególnych obiektów — nie zawsze odbywało się planowo. Nowe obiekty nie zostały wyposażone w odpowiednią wielkość i jakość oczyszczalni. Wiele z nich blednie zlokalizowano. Pomijamy nawet, budującą w swoim czasie wielkie kontrowersje, Fabrykę Kalkulatorów w Augustowie. Weźmy przeciwnie zakład mleczarski wyposażony nawet w jakąś oczyszczalnię. Bez ryzyka popełnienia błędów można stwierdzić, że zdolność oczyszczania była planowana na ówczesne dziesięć. Nie brano pod uwagę ewentualnego rozwoju zakładu. Tak jest z wielkością zakładów mleczarskich, a także z Zakładami Miesnymi w Elku, fabryką ryb w Giżycku itd.

Zbiornik do wszystkiego

Zdarza się, że nowe obiekty wnosimy ku utraceniu ludzi, choć w założeniach i funkcji mają im służyć. PGR Berkowo, posiadające dużą fermę hodowlaną, zbudowało osiedle mieszkaniowe. I chwala mu za to. Kierownictwo PGR jednakowoż otrzymuje dwa zastrzeżenia, gdyż osiedle usytuowane po południowo-wschodniej stronie w stosunku do fermi. Bez większego zjawiska zjawiska meteorologicznego, można stwierdzić, że wiatry przeważają u nas zachodnie. Skutek jest taki, że mieszkańcy pęcherzowego osiedla żyją wprawdzie w większym komfortie, lecz oddychać muszą smrodliwym fetorem. Sprawa z pozoru błaha, lecz może obryzkać życie.

Zanieczyszczenia wód ściekami komunalnymi i przemysłowymi waleń wspomaga się ściekami rolniczymi: nawozami sztucznymi spływającymi z łąk i pól oraz gnojnicami. Według obserwacji dr. Józefa Jabłońskiego (Instytut Kształtowania Środowiska) rocznie do zlewni Wielkich Jezior Mazurskich dostaje się spływem powierzchniowym 1570 tysięcy kilogramów azotu i 61

tysięcy kilogramów fosforu z terenów nawożonych.

Jeśli nie podejmiemy się porę środków zaradczych przyszłość jezior mazurskich rysuje się nie najlepiej. W planach perspektywicznych przetrwania zagospodarowania kraju rejon jezior mazurskich ujęty jest jako zespół terenów I kategorii turystycznej. Przewiduje się więc dalszy intensywny rozwój turystyki. Jednocześnie rozwijać się będą przemysł i produkcja rolna. Obciążenie jezior ściekami będzie więc rosło. Nieuniknione

późno. Warto skorzystać z doświadczeń, wynikających z popełnionych błędów w krajach wysoko rozwiniętych. Na przykład w Stanach Zjednoczonych ładunek zanieczyszczeń pochodzący z erozji gleby i trafiający do wód powierzchniowych jest 700 razy większy, niż ładunek pochodzący ze wszystkich ścieków miejskich.

W Polsce dopiero od niedawna zaczęto rozwijać tak zwany przemysł chłowy i zwierząt. I mimo, że są to początki, ujemne skutki nowej

paszowych może mieć zaspołkowane potrzeby nawozowe z gnojowicy. Stosowanie jej co drugi rok w racjonalnych dawkach, w pełni zabezpieczy przed przedzieleniem środowiska glebowego, bez ujemnego wpływu na czystość wód. Gleba spełnia przy tym rolę sanitarną.

Najbardziej wrażliwe na jakiegokolwiek zanieczyszczenia są jeziora. Zmiany, jakie w nich zachodzą na skutek ścieków czy przeżyźniania, praktycznie są nieodwracalne. Jeśli coraz głośniejsze się o potrzebie ich ochrony, to nie wyłącznie z wrażliwości na ich niechęć i konieczność zachowania pierwotnego uroku nieskażonej przyrody, lecz także ze względów czysto gospodarczych.

Jeziora są użytkowane wielostronnie. Służą jako źródło wody dla ludności, przemysłu i rolnictwa, dla celów gospodarki rybackiej, transportu, energetyki wodnej itp. Są też miejscem wypoczynku, rekreacji i sportów wodnych dla szerokiego rzeszy ludzi pracy.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na fakt, iż nie tylko nie chronimy wód w stopniu dostatecznym, ale nie umiemy nawet właściwie ocenić ich czystości. Zdaniem naukowców klasyfikacja czystości wód w jeziorach w Polsce przeprowadzana jest nieregularnie. W większości państw ocena jakości wód stojących ma odrębny statut prawny. U nas wody jeziorowe traktuje się na równi z wodami płynącymi i klasyfikuje zgodnie z tabelą norm dopuszczalnych zanieczyszczeń śródlądowych wód powierzchniowych.

Wszystko to wpływa na przyspieszenie procesu starzenia się jezior, które dokonuje się prawie na oczach jednego pokolenia, podczas gdy wcześniej trzeba było na to wiele tysięcy lat. Warto więc znaleźć sposoby na przedłużenie chociażby „drugiej młodości” mazurskich jezior.

Woj. suwalskie czyni takie próby. Władze stosują m.in. ostre rygory przy lokalizowaniu ferm hodowlanych i innych uciążliwych dla otoczenia obiektów. Błędów wcześniej popełnionych nie da się, niestety, szybko naprawić.

ZOFIA JADCUK

NA ZDJĘCIU: zespół konstruktorów, który opracował wciągnik PWL-3/6.

Podstawę polskiej gospodarki stanowi węgiel. Opracowany, perspektywiczny program przewiduje, że w przyszłym roku wydobycie czarnego złota po raz pierwszy w naszej historii przekroczy 200 mln ton. Rozwój górnictwa wymagać będzie również dalszego rozbudowy zaplecza naukowo-badawczego, zwiększenie efektywności jego działania oraz rozszerzenia ruchu racjonalizatorskiego i wynalazczego.

Coraz szybciej wkracza nowoczesność do naszego górnictwa. Powstające nowe kopal-

niach przemysłu węglowego. Pracownicy ośrodka w okresie swojej długoletniej działalności skonstruowali wiele maszyn i urządzeń, znajdujących zastosowanie w polskim górnictwie, a także za granicą.

Konstruktorzy z KOMAG-u stawiają sobie za cel projektowanie nowoczesnych, wysokowydajnych maszyn — przy stałym dążeniu do skracania cyklu powstawania konstrukcji oraz stosowania ich w przemyśle. Gliwicki konstruktorzy starają się maksymalnie dostosowywać swoje urządzenia do

Konstruktorzy — górnicy

nie — to kombinaty o pełnej mechanizacji. Oczywiście nie wyeliminuje ona pracy człowieka; jednak bardzo mu ją ułatwia i czyni bardziej bezpieczną.

Górnictwo nasze dysponuje dużym potencjałem naukowo-badawczym, którego dorobek znany jest i ceniony nie tylko w kraju ale i w świecie. Dzięki jego właśnie wysiłkom górnicy polscy coraz szerzej korzystają z nowoczesnej techniki. Przykładem mogą być obudowy zmechanizowane, które nie tylko wpłynęły na zwiększenie wydajności, ale również znaczną poprawę warunków pracy.

Przykładem służyć może Centralny Ośrodek Projektowo-Konstrukcyjny Maszyn Górniczych KOMAG w Gliwicach — placówka mająca duże zasługi w krajowym

pracy w warunkach geologiczno-górnictwowych, panujących w krajowym przemyśle węglowym.

W tym roku zespół konstruktorów w składzie: inż. Aleksander Kurdział, kierownik zakładu — Mieczysław Nasiek oraz Zbigniew Cwikliński, mgr inż. Adam Hryb, mgr inż. Tadeusz Witt i inż. Stefan Korpas, otrzymali nagrodę Prezesa Rady Ministrów i Przewodniczącego CRZZ w ogólnopolskim konkursie „Stać nas na lepszej i więcej”.

Opracowali oni wciągnik PWL-3/6 o napędzie pneumatycznym stosowany do montażu i demontażu maszyn i urządzeń w wyrobiskach górniczych. Ciągniki tego typu zastąpią sprowadzane dotychczas z zagranicy. Opracowanie — CAF

Kadry dla Lubelskiego Zagłębia Węglowego

Pracę równocześnie z podjęciem prac w Lubelskim Zagłębiu Węglowym powstała w Lublinie Zasadnicza Szkoła Górnicza. Kształcą się tu specjaliści w następujących dziedzinach — górnictwa technicznego eksploatacji złóż, elektryczny górnictwa podziemnego, telemechanik urządzeń.

Pierwsi absolwenci opuścili już szkołę. Większość z nich pracuje na razie w śląskich kopalniach, by — po zdobyciu praktyki — wrócić w rodzinne strony, do własnych kopalń. Część kontynuuje naukę w Technikum Górniczym w Bytomiu.

Dumę lubelskiej szkoły stanowi także górnicza orkiestra, uczestnicząca zarówno szkolne jak i miejskie imprezy i uroczystości.

NA ZDJĘCIU: nauczyciel zawodu — JAN GIERGNYCZ zapoznaje uczniów z budową kopalniach wyłężników stycznych.

CAF — Jaśkiewicz

W trzech zdaniach

ŚRODEK USZCZELNIAJĄCY

W Zjednoczonych Zespołach Gospodarczych opracowano nowy środek uszczelniający, przeznaczony do złącz elementów budowlanych, szklanych, aluminiowych, betonowych, drewnianych itp. Charakterystyka jest on dobrą przyczepnością do tych materiałów, a ponadto jest odporny na działanie zmiennych temperatur oraz innych czynników atmosferycznych. Dodatkowa zaleta — to wolniejsze tempo starzenia się tego środka, w porównaniu z dotychczas stosowanymi.

METALOWE PROSZKI

Coraz większe znaczenie w przemyśle maszynowym zdobywa technologia wytwarzania części maszyn, oparta na wykorzystaniu spiekanych proszków metalowych. Badania w tej dziedzinie prowadzi Ośrodek Badawczy — Rozwojowy „Tekoma” w Warszawie, m. in. przy współpracy Zakładów Metalurgicznych „Trzebinia”. Zastosowanie nowych technologii umożliwia bardziej racjonalne, oszczędniejsze wykorzystanie surowców.

HYDROSIEWNIK W BŁECHATOWIE

Jednym z problemów związanych z budową kopalń odkrywkowych jest odpowiednie zabezpieczenie skarp wykopu przed obsuwaniem się. Ostatnio w Błechatowie przy budowie kopalni węgla brunatnego przeprowadzono próby przeciwerozwójnej obudowy starych skarpy wykopu. W tym celu wykorzystano hydrosiekwin, skonstruowany przez specjalistów z Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach. Okazało się, że urządzenie to może pracować, zarówno w górę, jak i na dół wykopu, rozsiwając trawę wraz z mieszaniną nawozów sztucznych oraz wód zapewniając w ten sposób roślinom dobre warunki wegetacji.

Wzrost cen ropy naftowej stał się przyczyną zwiększonego zainteresowania tzw. chemiurgią, tj. procesami chemicznymi opartymi na przerobieniu surowców roślinnych. Najważniejszą zaletą takich rozwiązań jest szybkie odnawianie zasobów surowcowych. Poza tym — co jest

Słoma — surowcem chemicznym

bardzo ważne — chemiczne wykorzystanie surowców roślinnych nie narusza istniejących układów w przemyśle i nie wymaga kosztownych technologii.

Chemiurgia wykorzystuje głównie odpady rolne np. słomę. Jak wynika z badań przerob chemiczny 10 mln ton

słomy (tj. 1/3 rocznej produkcji słomy we Francji) zrównoważyłoby wydobycie ropy naftowej w wysokości 5 mln ton rocznie. Chociaż te wyliczenia budzą jeszcze niedowierzanie, to jednak duże firmy chemiczne, zarówno w Europie, jak i USA przeznaczają poważne środki na bada-

nia mające na celu opracowanie nowych technologii przerobu surowców roślinnych. Oczywiście, w grę wchodzi także produkcja rolna.

Warto przypomnieć, że rozwój chemiurgii nie stanowi rewolucji technicznej, gdyż przeważająca część stosowanych przez nią procesów jest w pełni opanowana.

Zielone AKCENTY

Im dalej w las, tym więcej drzew — powieda przysłowie. Nie zawsze, nie wszędzie. Wystarczy pójść w głąb Puszczy Białowieskiej, aby przekonać się, że im dalej w las, tym więcej... problemów. Owszem, są wspaniałe okazy kilkusetletnie, są piękne cięgi drzew pamiętających szmat naszej historii, jest gospodarujący się prawami natury Park Narodowy. Wspaniałości leśne. Perły. Przedmiot zadróżki ze strony najbardziej zagorzanych przyrodników. Ale dalej, dalej — las jak las, a może nawet mniej, niż piękny, zwykły las. Niefrasobliwość okaleczyła nam Puszcze, chociaż z drugiej strony nie może być ona na wieki sanktuarium przyrody, w którym siewiera jest ułożona i dbarbarzyństwem. Po prostu każdy las musi spełniać swe wszechstronne funkcje, a Puszczy Białowieskiej należą się jedynie pewne przywileje.

POWSZECHNIE uważa się, że las jest tak wszechdostępny, że nie grozi „wymyślenie” kultu ziemskiej. Mamy zdecydowanie

wanie mniej drzew, niż dawniej, las rośnie wolno, tnijemy ale i sadzimy — więc gdzie tu problem? Tymczasem powstanie i rozwój zwartych drzewostanów wiąże się z określonymi

LEŚNICY powiedzą, że

warunkami klimatycznymi, glebą, zasobami wilgoci. Szczególnie nie sprzyjające są niskie temperatury oraz krótki okres wegetacji. Podobnie jest w strefie, gdzie klimat jest ciepły, ale z regularnymi zawałkami (brak wody w glebie). Tam mogą rosnąć gatunki, które mają minimalne wymagania i nie tworzą zwartych drzewostanów.

SAM MISTRZ z Czarnolasu siadał pod rozłożystą lipą i pisał swe utwory dla potomnych. W ciemności drzew

szukali natchnienia wielcy pisarze, zachwyceni się drzewami, które przeżyły nawet kilkadziesiąt pokoleń ludzi. Ale przecież nie o same zachwytu tu chodzi. Las spełnia co najmniej trzy funkcje, a każda z nich jest ogromnie ważna. Właściwie nie wiadomo dokładnie, która z nich jest najważniejsza. Jednakże tego rodzaju funkcje ochronne, produkcyjne i rekreacyjne.

LEŚNICY powiedzą, że

dzi się, że przetrwanie drzewostanów wpływa na całe środowisko naturalne, na warunki bytowania, na możliwości produkcyjne nie tylko sąsiednich terenów, ale i daleko położonych kompleksów.

ZWOLENNICY daleko posuniętej ochrony środowiska skonstruują szybko stanowisko zajęte przez działaczy gospodarczych, stawiając z dyktando na pierwszym miejscu inne

ostre spory, czy np. meliorować podmokłe tereny leśne, czy stosować tam nawożenie i środki ochrony, czy w ogóle należy „utrącać się” w naturalne ekosystemy. Jedni stwierdzą, że lasy „kierowane” przez człowieka, to przejaw mądrości i gospodarności, a inni — że odwrotnie: w ten sposób wyrażamy im (a przez to i sobie) niepowetowane szkody. Raz podamy przykład Puszczy Augustowskiej, gdzie porządkowanie gospodarki w lasach przyczyniło się m. in. do poważnego wzrostu zwierząt, a innym razem przykład Madagaskaru, gdzie chętność kolonistów spowodowała ogromne спустoszenia i daleko idące zmiany w naturalnym środowisku.

ZRESZTA nie tylko te kwestie mogą być przedmiotem dyskusji. W artykule M. Górczyca na łamach „Problemy” czytamy, że lasy, to około 300 mln lat historii, dalej — że ich historia liczy około czterech miliardów lat, w następnym zdaniu — że drzewa iglaste istnieją około 260 mln lat, a liściaste o połowę mniej. Wprawdzie trudno w tym przypadku o absolutną precyzję, ale czegoś trzeba się trzymać, bo przecież różnice sięgające 50 mln lat, to wcale nie drobniaczki.

MARIAN SUCHOŻEBRSKI

NA ZDJĘCIU: wciągnik do kolejek podwiezionych, opracowany w gliwickim KOMAG-u. CAF — Jakubowski

Nowości

System „Viewdata” próbowany w Anglii umożliwia wyświetlanie na ekranie typowego telewizora, połączonych ze stacją komputera zwykłą linią telefoniczną, informacji z 300 grup tematycznych i obejrzanie do 6 tys. stron tekstu. Odbiera się to drogą naciskania dodatkowej klawiatury. Przewiduje się rozbudowę tego „banku informacji” do 60 tys. stron.

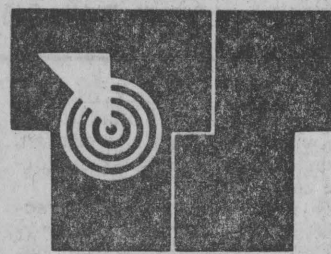
Specjaliści obliczyli, że dla pokrycia rocznego zapotrzebowania RFN na paliwo do pojazdów mechanicznych wystarczy uprawa buraków cukrowych na powierzchni o wymiarach 50x50 km. Chodzi oczywiście o alkohol etylowy, uzyskany z tych buraków. W Brazylii od 1966 r. do benzyny dodaje się 25 proc. alkoholu etylowego z trzcin cukrowych lub manioku. Czynnione są przygotowania do podjęcia produkcji spirytusu dla samochodów we Włoszech z buraków cukrowych, owoców i celulozy. Z 10 tys. ha upraw buraków można uzyskać 1-2 mln ton alkoholu. W Polsce eksploatowanych jest doświadczenie kilka „Flatów-125p” na mieszaninę benzyny ze spirytusem metylowym.

„Jak żyć...” są kolory uzyskiwane na nowej błonie „KODACOLOR 400”. Mimo dużej czułości — 400 ASA (27 DIN) emulsja ma nadzwyczaj drobne ziarno, co pozwala na małobrazkowego formatu uzyskiwać powiększenie dużych obrazów dla celów reklamowych.

UPOMINKI POD CHOINKĘ
KUPI SZ NA KIERMASZU GWIAZDKOWYM
WPHW oferuje w Domu Towarowym „NOWY” na II piętrze:
w szerokim asortymencie zabawki na różne grupy wiekowe
sprzęt sportowy artykuły papierniczne upominki
galanterię odzieżową oraz drobny sprzęt zmechanizowany gospodarstwa domowego.
ZAPRASZAMY w godz. 10-18.

K 4547-1

UWAGI!
SPECJALNE ZAKŁADY SYLWESTOWE
na dzień 31 grudnia 1978 r.
Wysokie wygrane do 1.000.000 zł!

TOTALIZATOR SPORTOWY

DODATKOWE NAGRODY SPECJALNE!

15 samochodów „Fiat” 125 p — 1500 cm
20 samochodów marki „Syrena”
20 samochodów „Fiat” 126 p — 650 cm
WEŹ UDZIAŁ W GRZE!

**KUPON TOTALIZATORA TO PRAKTYCZNY I A-
TRAKCYJNY UPOMINEK NOWOROCZNY!**

K 4427-0

KOMUNIKAT

BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
w Białymstoku

podaje do publicznej wiadomości,
że został opracowany projekt miejscowego planu szczegóło-
wego zagospodarowania przestrzennego jednostki Północ II
Teren objęty projektem planu ograniczony jest ulicami: Al.
1 Maja, Dąbrowskiego, Poleska i Jurowiecka.
Projekt planu zostanie wyłożony do publicznego wglądu w
gminnym Urzędzie Miejskim w Białymstoku, ul. Lenina 7/9
pokój 47 w czasie od 11.XII—27.XII.1978 r. w godz. 10—13.
W czasie wyłożenia projektu planu zainteresowane jednost-
ki gospodarki społecznej, organizacje społeczne i zawo-
dowe, stowarzyszenia oraz osoby prawne, a także poszcze-
gólni obywatele mogą zapoznać się z projektem planu, uzy-
skać konieczne wyjaśnienia i zgłosić swoje uwagi i wnioski.
K 4526-1

**WOJEWÓDZKA STACJA KWARANTANNY I OCHRONY
ROSLIN w SUWAŁKACH** ogłasza **PRZETARG NIEOGR-
NICZONY** na sprzedaż samochodu dostawczego marki „Żuk”,
nr rejestracyjny SUA-630D, rok produkcji 1972, nr podwo-
zia 139446, nr silnika 343067.
Cena wywoławcza 53.750 zł.

Do przetargu mogą przystąpić przedsiębiorstwa państwowe,
instytucje spółdzielcze oraz osoby prywatne.

Przystępujący do przetargu winni wpłacić wadium w wyso-
kości 10 proc. ceny wywoławczej na konto nr 79006-925-225
w NBP Suwałki lub do kasy WSKIOR w Suwałkach, ul.
Kościuszki 53 najpóźniej w przeddzień przetargu.

Przetarg I odbędzie się w dniu 16 grudnia 1978 roku o godz.
11 w siedzibie WSKIOR Oddział Rejonowy w Olecku.

W przypadku niedojścia do skutku I przetargu — II pre-
targ odbędzie się w dniu 21 grudnia 1978 roku o godz. 9.

Pojazd można oglądać w Olecku przy ulicy Lenina 31 od
dnia 11 grudnia 1978 roku w godzinach 7.30—8.30 w dni ro-
bowe.

Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania
przyczyn.
K 4238-1

Wszystkim przyjaciółom, kole-
żankom, kolegom, współpracow-
nikom oraz Dyrekcji WPHW,
Zakładów Miesnych, Centrali
Technicznej i PGM w Elku, któ-
rzy okazali współczucie i pomo-
cę oraz wzięli udział w uroczysto-
ściach pogrzebowych naszego u-
kochanego syna, męża i brata

**REMIGIUSZA
PRZEKOPĄ**
serdeczne podziękowanie
składają:
Rodzice, żona i rodzinstwo.
K 6345-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Tow. **ZOFII JUCEWICZ**
z powodu śmierci

O j c a
składają:
Oddział Zarządu Głównego
Związku Zawodowego Pracow-
ników Przemysłu Włó-
kienniczego Odzieżowego i
Skórzanego w Białymstoku.
K 4540-1

Wyrazy szczerzego współczucia
RODZINIE
z powodu nagłego zgonu nasze-
go pracownika

**MIKOŁAJA
WASILEWSKIEGO**
składają:
Dyrekcja, POP, Rada Zakła-
dowa i współpracownicy Wo-
jewódzkiego Związku Kółek
Rolniczych w Białymstoku.
K 4536-1

Wyrazy głębokiego współczucia
**Kol. mgr inż.
ROMUALDOWI
JALBRZYKOWSKIEMU**
z powodu zgonu

O j c a
składają:
Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP oraz współpracownicy
BPBO „Miastoprojekt” —
Białystok”.
K 4524-1

Wyrazy szczerzego współczucia
**Kol. JANUSZOWI
KOWALÓWKA**
z powodu zgonu

M a t k i
składają:
Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP i pracownicy Rejonu
Drog Publicznych w Głyż-
ku.
K 4521-1

Wyrazy głębokiego współczucia
**Kol. HELENI
SUCHWAŁKO**
z powodu zgonu

M a t k i
składają:
Dyrekcja Rada Zakładowa i
współpracownicy Wydziału
Budżetowo-Gospodarczego
Urzędu Wojewódzkiego w
Białymstoku.
K 4529-1

Wyrazy szczerzego współczucia
**Kol. JANUSZOWI
KOWALÓWKA**
z powodu zgonu

M a t k i
składają:
Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP i pracownicy Rejonu
Drog Publicznych w Głyż-
ku.
K 4521-1

Wyrazy szczerzego współczucia
**Kol. JANUSZOWI
KOWALÓWKA**
z powodu zgonu

M a t k i
składają:
Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP i pracownicy Rejonu
Drog Publicznych w Głyż-
ku.
K 4521-1

Wyrazy szczerzego współczucia
**Kol. JANUSZOWI
KOWALÓWKA**
z powodu zgonu

M a t k i
składają:
Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP i pracownicy Rejonu
Drog Publicznych w Głyż-
ku.
K 4521-1

PRACA

POSZUKUJE dochodzącej opie-
kunki do osoby starszej, chorej.
Białystok, Ciepła 21 „A” m. 19 (po
godz. 19). g 6321-1
POTRZEBNA na stałe opiekunka
do rocznego dziecka. Białystok, ul.
Przemysłowa 22. Stojak. g 6321-1
PRZYJMĘ pomoc do dziecka. Biał-
ystok, ul. Manifestu Lipowego
10/1 m. 2 g 6311-1
POMY
2-letniego dziecka, do rodziny le-
karskiej, polskojęzycznej. Włocławek,
Brzeg, Sopot, ul. Okrężna. g 4465-1

LOKALE

PIELEGNIAKKA zapiekuje sie
osoba samotną w zamian za miesz-
kanie w Białymstoku. Oferty:
Biuro Ogłoszeń nr 6267-1
POKÓJ — dąbnie, Białystok, ul. 27
Lipca 55/1. g 6297-1
ODSTĄPIĘ pokój samotnym Biał-
ystok, Ogrodniczy 1/12 (dojazd
ok.). g 6296-1
ODSTĄPIĘ pokój studentowi. Biał-
ystok, ul. Wasilowska 42 m. 60.
g 6292-1
MIESZKANIE M-2 własnościowe,
w centrum — plinie i sprzedam
Wiadomość: Białystok, Orkana 7.
g 6289-1
ODSTĄPIĘ pokój z kuchnią sa-
motnym. Opłata z góry. Zastan-
ki, Letnia 2. g 6306-1

SAMOCHOBY

„WARSZAWA” 223 — sprzedam.
Wiadomość: Białystok, ul. Potu-
dowa 8 (po godz. 19). g 6409-1
SPRZEDAM „Moskiewicz-1500”
(1974 rok) i „Audi 100” w Węgo-
rzewo, telefon 24-76. g 6312-0
„WARTBURG” 333 — rok pro-
dukcji 1972, stan bardzo dobry
— sprzedam. Białystok, tel. 275-88
(po godz. 19). g 6295-1
SAMOCHOÓD „Skoda” S-100, stan
idealny — zamieniam na nowo-
ży „Trabant-Combi”. Głizycko, tel.
35-66. g 6313-1
„IFA” 900 pięcioletnia — pil-
nie niedrogo sprzedam w dobre
rece. Augustów, Śródmieście
10/7. g 1937-1
„WARSZAWA” 223 górnazawo-
wa (rok produkcji 1973) i przyczep-
ę — sprzedam. Lesław Kister,
Popowo, 11-700 Mrągowo, p 1959-0
„WARSZAWA” górnazawo-
wa — sprzedam Białystok,
ul. Reginisza 14/1. g 6322-1
PILNIE i niedrogo sprzedam
„Warszawę” M-20. Białystok, Zau-
lecie Bracki 2. g 6313-1
„SYRENE” 104 (rok produkcji
1971) w dobrym stanie — sprze-
dam. Wiadomość: Elk, ul. Su-
wałska 1. g 6311-1
„FIAT” 125 — 1500 (1977) —
sprzedam. Tel. 284-77. g 6319-1

Skorzystaj z okazji!

Jeśli do 15 stycznia 1979 roku

kupisz telewizor czarno-biały produkcji krajowej lub z importu otrzy-
masz 18-miesięczną gwarancję.

WPHW zaprasza

do sklepów ze sprzętem radiowo-telewizyjnym na terenie woj. bia-
łostockiego i łomżyńskiego.

K 4544-1

ROLNIKU HODOWCO!

Jeśli chcesz podwoić produkcję trzody chlewnej
zgłoś się do

WOJEWÓDZKIEJ SPÓŁDZIELNI BUDOWNICTWA WIEJSKIEGO
w BIAŁYMSTOKU

przy ul. Borsuczej 2, tel. 246-76

lam możesz zamówić przebudowę tuczarni na system klatkowy,
co pozwoli na dwukrotne zwiększenie pogłowia trzody chlewnej
(klatki piętrowe).

Systm ten jest stosowany w kraju i uzyskał uznanie hodowców.

Chętnych zapraszamy do obejrzenia wzorców klatek wystawionych
na placu pod adresem j.w.

Cena jednej klatki na 20 tuczników wynosi około 20.000 zł,
na 10 maci około 30.000 zł,
na 20 prosiąt — około 12.000 zł.

Przyjdź, zobacz, zamów!
Czekamy!

(Chętni do zawarcia umowy zostaną na koszt WSBW przewiezieni
do tuczarni, gdzie zastosowano system klatkowy).

K 4513-0

**ZAKŁADY PRALNICZE „FEMINA”
SPÓŁDZIELNIA PRACY
w BIAŁYMSTOKU**

zwracają się z uprzejmą prośbą do PT Klientów O **DOKO-
NANIE ODBIORU UPRAJĘ BIELIŻNY BĄDŹ GARDE-
ROBY W TERMINIE MOŻLIWIE NIECIERPIĄCYM ZWŁO-
KI.**

Konieczność jak najszybszego odbioru przedmiotów usług
podyktowana jest potrzebą przeprowadzenia czynności in-
wentaryzacyjnych we wszystkich punktach pralniczych, a za-
tem umożliwienie PT Klientom odbioru swych rzeczy w ter-
minie przedświątecznym i ułatwienie techniki prac spi-
sowych.

K 4517-0

SAMOCHOÓD „Syrena” 104 —
sprzedam. Rudziński, Wydmyny,
ul. Grunwaldska 2. p 1949-1

SPRZEDAM pilnie „Żuka”, „Fia-
ta” (rok 1970), kozuch damski
zagrany, spawarkę, terakotę
biało-czerwoną, dom (dużniak)
lub polewe, z sadem, rozrzućnik
dwuosobowy, rozściawiacz nawo-
zowy, Zambrów, Wojska Pol-
skiego 44 „C”, tel. służbowy 22-20, Ka-
czyński. g 6241-0

OKAZJA! Samochód „Żuk” i
„Warszawa” Combi — sprzedam.
Zgłoszenia: Pietraszewski, zam.
Płociczno koło Suwałk. p 1946-1

NOwego „Stara” 78 — sprzedam.
Jabłonowski, Jabłonowo, Katy,
p-ta 16-120 Sokół. p 1951-1

Wyrazy głębokiego współczucia
Głównie Księgowej

EWIE BAŃKOWSKIEJ
z powodu śmierci

Teściowej
składają:
Dyrekcja, Rada Zakładowa,
POP i współpracownicy Wydziału
Budżetowo-Gospodarczego
Urzędu Wojewódzkiego w Białym-
stoku.
K 4527-1

Wyrazy głębokiego współczucia
**Kol. JANOWI
RYDZEWSKIEMU**
z powodu śmierci

Żony
składają:
Dyrekcja, POP, Rada Zakła-
dowa i współpracownicy Wo-
jewódzkiego Zarządu Inwe-
stycji Rolniczych w Białym-
stoku.
K 4539-1

Wyrazy głębokiego współczucia
lek. med. **BOŻENIE
PICEWICZ**
z powodu zgonu

O j c a
składają:
Dyrekcja, Rada Zakładowa i
pracownicy Rejonowego
Przedsiębiorstwa Gospodarki
Komunalnej i Mieszkaniowej
w Białymstoku.
K 4549-1

„SYRENE” 105 (rok 1978) — sprze-
dam. Jerzy Malinowski, Zareby,
17-306 Dziadowice. g 6299-1

SILNIK i skrzynię biegów „Sy-
rene” 105, nadwozie „Syrene” R-
20 oraz „Syrene” R-20 (pick-up)
rok 1974 — sprzedam lub za-
mienię na samochód oso-
bowy. Karwowski, Białystok, Pu-
ławskiego 28 „b”. g 6294-1

SAMOCHOÓD „Fiat” 125 p, nowy
— sprzedam. Elk, Armii Czerwo-
nej 46/8, tel. 36-93. p 1947-0

„FIAT” 125 (rok 1975) — sprze-
dam. (Suwałki, Korczaka 1 m.
16, Osiedle Noniewiczów 8). O-
gładsz w dniu 17.XII.78 r. w go-
dzinach 11—13. g 6291-1

SPRZEDAM „Fiat” 125p fab-
rycznie nowego. Białystok, tel.
272-87. g 6245-1

„FIAT” 125 p (rok 1977) — sprze-
dam. Białystok, ul. Broniewskie-
go 8 „a” m. 28. g 6313-1

„FIAT” 125 p — 1300 (rok 1972)
— sprzedam. Białystok, ul. 27
Lipca 21. g 6317-1

SAMOCHOÓD „Żuk” Towos, bla-
szak, na gwarancji (rok produk-
cji 1979) — sprzedam. Edward
Wasilewski, Suchowola, ul. Au-
gustowska nr 27. g 6392-1

OKRĘGOWY Inspektorat PIH w
Białymstoku unieważnia zagubio-
ną legitymację służbową wysta-
wioną w dniu 2 stycznia 1978 r.
na nazwisko mgr Włodzimierz
Luczewski. g 6392-1

KWACIARNIE w Białymstoku —
sprzedam. Oferty Biuro Ogłoszeń
nr 6398. g 6308-1

ALOESY lecznicze — wysłał Ho-
dowla Stanisław Kluz. 64-720 Lu-
basz. p 1694-00

NUTRIE — szafir, propolis, postę-
pny i inne, sprzedaje Fema
Nutri Kolonowych — Reproduk-
cyjna, 18-432 Bronowo, gm. Wiza-
na, woj. łomżyński. g 6392-1

ODKUPIĘ czasopisma „Fot” nr
3-78. Białystok, tel. 279-71. g 6392-1

KOTŁY ekonomiczne, balustrady,
ogrodzenia — wykonuję, tel.
284-77. Bielawski. g 6320-0

NAPRAWA telewizorów
315-28. Drozdowski. g 6248-0

POGOTOWIE telewizyjne
332-47. Galecki. g 6248-0

NAPRAWA telewizorów
252-01; 283-38. Klibisz. g 6200-0

POGOTOWIE telewizyjne — tel.
332-47. Tałaj. g 6314-0

NAPRAWA telewizorów
229-18 — Baszun. g 6307-0

ANTENY instaluję, Białystok, Ko-
pernika, 46 m. 2. Kurylo. g 6291-0

POGOTOWIE telewizyjne — tel.
222-45, Zawistowski. g 6341-0

WPHW — usługi elektroniczne sa-
mochodów: ul. Lipowa 45, tel.
223-06, godz. 9—17 (soboty 9—15).
K 4501-0

**Jeśli chcesz zdobyć zawód
ELEKTROMONTERA**

zgłoś się do

PRZEDSIĘBIORSTWA ELEKTRYFIKACJI
i TECHNICZNEJ OBSŁUGI ROLNICTWA

„ELTOR”

BIAŁYSTOK

ul. Elewatorska 11

Praca z przyuczeniem zawodu odbywać się be-
dzie na terenie województw:

BIAŁOSTOCKIEGO,

ŁOMŻYŃSKIEGO

i SUWAŃSKIEGO

przy elektryfikacji obiektów rolniczych.

Kandydaci ubiegający się o przyjęcie winni od-
powiadać następującym warunkom:

1. ukończenie 18 lat
2. wykształcenie podstawowe
3. dobry stan zdrowia

Informacji udziela i przyjmuje zgłoszenia:
Dział Spraw Pracowniczych „ELTOR”, pokój N
22 w godz. od 6.30—14.30.

K 4511-0

KOMUNIKAT

Na podstawie § 1 i 2 ust. 1 i § 8 rozporządzenia Ministra Rol-
nictwa z dnia 22.11.1961 r. w sprawie ochrony szczepienia
psów i innych zwierząt przeciw wściekliznie (Dz. U. Nr 54,
poz. 309, zm. 1973 r. Nr 25 poz. 147) informuje się, że:
LECZNICA DLA ZWIERZĄT w Białymstoku w dniach od 11
grudnia do 20 grudnia 1978 r. **PRZEPROWADZI OBOWIĄ-
ZKOWE OCHRONNE SZCZEPLENIE PSÓW PRZECIWO
WSCIEKLIZNIE.**

Szczepieniu podlegają wszystkie psy, które ukończyły 8 ty-
godni życia. Szczepienia prowadzone będą w następujących
punktach:

ul. Kołodziejska 41
11.12.78 w godz. 9—13
12.12.78 w godz. 15—19

ul. Wiejska 63
13.12.78 w godz. 9—13
14.12.78 w godz. 15—19

ul. Produkcyjna 35 (remiza strażacka)
13.12.78 w godz. 15—19

ul. Stenimka 15
14.12.78 w godz. 9—13
15.12.78 w godz. 15—19

ul. Olejnicza 6 (Starosielce)
16.12.78 w godz. 15—19

ul. Dolistowska (Schronisko dla Zwierząt)
16.12.78 w godz. 14—18

oraz w Leczniczy dla Zwierząt, ul. Zwycięstwa 26
w dniach 11—16.12.78 r. w godz. 9—15
w dniach 18—20.12.78 r. w godz. 16—19

Posiadacze psów, którzy uiszcili opłatę sanitarno-weteryna-
ryjną za 1978 rok korzystają z bezpłatnego szczepienia pod-
wini niedopełnienia obowiązku szczepienia zostaną pocią-
gnięci od odpowiedzialności karnej.

K 4510-0

RÓŻNE

ZGUBIONO obrączkę grawerowa-
ną z inicjałami, datą ślubu. Zna-
lazca proszony o zwrot za du-
żym wynagrodzeniem. Białystok,
tel. 316-08, godz. 18—20.

W SOBOTĘ 2 grudnia w okolicy
postępu takowego przy ul. Skło-
dowskiej zaginął pies rasy „Coc-
ker spaniel” złoty. Stroskana
właścicielka prosi o zwrot za wy-
nagrodzeniem: telefon 230-70 lub
w godzinach popołudniowych
pod adresem: Białystok, Skło-
dowskiej 13 m. 40.

OKRĘGOWY Inspektorat PIH w
Białymstoku unieważnia zagubio-
ną legitymację służbową wysta-
wioną w dniu 2 stycznia 1978 r.
na nazwisko mgr Włodzimierz
Luczewski. g 6392-1

KWACIARNIE w Białymstoku —
sprzedam. Oferty Biuro Ogłoszeń
nr 6398. g 6308-1

ALOESY lecznicze — wysłał Ho-
dowla Stanisław Kluz. 64-720 Lu-
basz. p 1694-00

NUTRIE — szafir, propolis, postę-
pny i inne, sprzedaje Fema
Nutri Kolonowych — Reproduk-
cyjna, 18-432 Bronowo, gm. Wiza-
na, woj. łomżyński. g 6392-1

ODKUPIĘ czasopisma „Fot” nr
3-78. Białystok, tel. 279-71. g 6392-1

KOTŁY ekonomiczne, balustrady,
ogrodzenia — wykonuję, tel.
284-77. Bielawski. g 6320-0

NAPRAWA telewizorów
315-28. Drozdowski. g 6248-0

POGOTOWIE telewizyjne
332-47. Galecki. g 6248-0

NAPRAWA telewizorów
252-01; 283-38. Klibisz. g 6200-0

POGOTOWIE telewizyjne — tel.
332-47. Tałaj. g 6314-0

NAPRAWA telewizorów
229-18 — Baszun. g 6307-0

ANTENY instaluję, Białystok, Ko-
pernika, 46 m. 2. Kurylo. g 6291-0

POGOTOWIE telewizyjne — tel.
222-45, Zawistowski. g 6341-0

WPHW — usługi elektroniczne sa-
mochodów: ul. Lipowa 45, tel.
223-06, godz. 9—17 (soboty 9—15).
K 4501-0

„COCKER spaniel” szczeniaki
— sprzedam. Marian Grochowski,
kiennicza 17 m. 61 (

Twórcze inicjatywy procentują

W działaniach zmierzających do szybszego rozwoju społeczno-gospodarczego SUWAŁK szczególną rolę przypada środowiskom technicznemu. Postęp we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego zależy nie tylko od nakładów materialnych, ale również od umiejętności kadry technicznej, poprawy gospodarowania, lepszego wykorzystania pracy ludzkiej i maszyn, oszczędności energii elektrycznej, paliw i surowców.

Chodzi tu również o twórcze postawy kadry inżynierskiej, technicznej oraz aktywnej działalności zakładów klubów techniki i racjonalizacji. Wynalazczość pracowników i ruch racjonalizatorski ściśle wiążą się z poprawą efektywności gospodarowania.

Działalność w tej dziedzinie uzyskała już wysoką rangę w Zakładach Płyt Włókowych, Wytwórni Podkładów Strunobetonowych „Kolbet”, Suwałskich Zakładach Drobnarstwach, Zespole Szkół Zawodowych, Klubach techniki i racjonalizacji z tych zakładów zanotowały wiele sukcesów w ogólnokrajowych konkursach.

W ciągu ostatnich lat nastąpił rozwój zakładowych klubów techniki i racjonalizacji.

Literackie próby młodych

W woj. suwalskim wielu młodych ludzi zajmuje się pisaniem. Większość z nich czyni to dla przyjemności i zaspokajania wewnętrznej potrzeby wypowiedziania się na piśmie. Może się zdarzyć, że wśród młodych pisarzy znajdą się i tacy, którzy posiadają rzeczywiste uzdolnienia twórcze.

Zarząd Województwa ZSM w Suwałkach postanowił objąć opieką wszystkie działające grupy twórcze i wszystkich młodych ludzi próbujących swych sił w literaturze. Niedawno w Oleuku ukonstytuował się Korespondencyjny Klub Młodych Pisarzy. Na pierwsze spotkanie przybyła duża grupa młodych adeptów pióra z całego województwa. W skład zarządu weszli: Wojciech Anuszkiewicz i Halina Barczewska z Oleka oraz Janusz Sowiński i Piotr Wiśniewski z Augustowa.

Młodzi postawili sobie ambitne zadania. Będą m. in. popularyzować wspólną prozę, poezję i sztukę. Każdego miesiąca odbywać się mają spotkania literackie w różnych miastach województwa, na których będzie prezentowany dorobek członków klubu i pisarzy związanych z naszym regionem. Spotkania literackie zostały z dyskusją na temat literatury i sztuki.

Ciekawą inicjatywą jest projekt objęcia patronatem wszystkich ludowych poetów i pisarzy w woj.

Oszczędzaj prąd!

Co, gdzie, kiedy?

W BIAŁYMSTOKU
Teatr Dramatyczny im. A. Węgliki — mała scena — Studium Wiedzy o Teatrze, godz. 18.
Panstwowy Teatr Lalek — nieczynny.

KINA
„Północ” — „Abba”, prod. szwedzki, panor., kol., godz. 10, 12, 15, 17, 19, 21.
„Ton” — „Powrót człowieka marnego Koniem”, prod. USA (od lat 15), godz. 10, 12, 15, 17, 19, 21.
„Syrana” — „Rewolwer Python”, prod. franc., kol. (od lat 15), godz. 10, 12, 15, 17, 19, 21.
„Studio” — „Do królów ostatni”, prod. polsk. (od lat 12), godz. 12 (seans zarezerwowany); „Bez znieczulenia”, prod. polsk. (od lat 15), godz. 17, 19, 21.
„Związkowiec” — „Blizniaczki”, prod. koreański, godz. 17 i 20.
„Spotkanie” — nieczynne.
„Kolejarz” — nieczynne.

KLUBY
Klub Rozrywki, ul. Wierzbowa 1 — nieczynny.

KINA W WOJEWÓDZTWACH BIAŁOSTOCKIM
Białostocki — „Allegia u kocha” — prod. franc. (od lat 15).
Dąbrowski — „Pogrzeb wierszycy”, prod. polsk. (od lat 12).
Hajnówka — „Dzień mojej miłości”, prod. CSRS (od lat 15).
Kosów — „Trzy dni Kondora”, prod. włosk-USA (od lat 18).

ŁOMŻYŃSKIM
Łomża — „Pazdziernik” — „We wiatry ojca”, prod. włosk. (od lat 15).
Grajewo — „Grzeszna natura”, prod. włosk (od lat 15).

W świetlicy szkolnej

Świetlica w Szkole Podstawowej nr 2 w SUWAŁKACH uczestniczy we współzawodnictwie o tytuł „Przodującej placówki”. W ubiegłym roku szkolnym uzyskała drugie miejsce.

W szkole uczy się 827 dzieci, z których 148 objętych jest stałą opieką wychowawczą. Szczególną troską otaczane są dzieci, najmłodsi i dojeżdżający z Brodu, Potasznia i Osowy.

Nadzór pedagogiczny pełni: kierowniczka świetlicy — Danuta Majer i dwie wychowawczynie, które posiadają odpowiednie wykształcenie i staż.

Świetlica ma własną stołówkę, wydającą dziennie 220 obiadów, przygotowanych pod nadzorem mistrza kucharskiego — Danuty Słuchockiej. Prowadzona jest również akcja „Szkłanka gorącego mleka” dla 380 dzieci, przeważnie z młodszych klas.

Większość dzieci korzystających z zajęć świetlicowych, to uczniowie klas I-II i sporadycznie z klas starszych. Mają one zapewnione warunki do odbierania lekcji oraz gier i zabaw. Odbijają się one kłopotami z cięskawymi ludźmi, wycieczki do zakładów pracy i miejsce pamięci narodowej. (b-jcz).

W tej sali szyje się miesięcznie ponad 34 tys. biustonoszy.

Wszystko takie kobiece

Stuosobowa załoga filii białostockiej „Wzorcowej” w Oleku jest niemal w całości kobieca. Męskie roszki, to kierownik Zakładu — Eugeniusz Woronko, dwóch mechaników i dozorca. Ta feminizacja załogi wiąże się nierozdzielnie ze specyfiką produkcji (biustonosze i komplety plażowe).

Szyją tu dobrze. Za trzy kwartały br. wartość produkcji osiągnęła 31,5 mln zł i wykonanie rocznego planu jest już zagwarantowane. O marce oleckiego Zakładu świadczy też eksport 17 tys. staników do ZSRR w przebiegającym wyborze kolorów i rozmiarów. Plan na 1979 r. podniesiono więc do 44 mln zł.

Zakład wyposażony jest w nowoczesne maszyny do szycia: japońskie „Juki”, „Overlocki” z RFN, czeskie „Minerwy”, polskie „Łuczniczki”. Rytmiczność pracy psuje tylko brak niektórych części zamiennych. Wykorzystanie maszyn jest bardzo wysokie — wydajność pracy — 331 tys. zł na osobę.

Praca odbywa się na dwie zmiany, co dla kobiet jest bardzo uciążliwe, tym bardziej, że Zakład nie dysponuje własną stołówką i bufetem. Na 1979 r. wykupiono więc obiady w barze „Turystycznym”. Przydałoby się jeszcze otwarcie kiosku zakładowego. (jm)

ALICJA BRONEJKO przyszywa ramiączka.

Nad jakością wyrobów czuwają WŁADYSŁAWA STAWIŃSKA i JADWIGA SKROCKA.

ŚLADEM KRYTYKI

W ODPowiedzi na krytykę na notatkę „KRYTYKA” z 10.12.78, p. 1, ZAKŁADU GAZOWNICZEGO TADEUSZ FRANKOWSKI pisał, że w sprawie gazowej w Oleku nie ma sprawy. Funkcjonariusz dał grube „pięć” w ręce, a nie jest w stanie spisać, co to jest „pięć” w ręce. W związku z tym podjęto wyłączenie z gazociągów. Funkcjonariusz dał grube „pięć” w ręce, a nie jest w stanie spisać, co to jest „pięć” w ręce. W związku z tym podjęto wyłączenie z gazociągów.

Ważną rolę w dostawie gazu dla 37 gospodarstw i przedszkola. Okresowy brak gazu nie wpłynął na pogorszenie warunków bytowych lokatorów gdyż w oddzielnych budynkach znajdowały się trzyny cytryny, a w sklepach znajdowały się soki. W związku z tym podjęto wyłączenie z gazociągów.

Opracowanie dokumentacji i przystąpienie do prac w okresie krótkim niż rok. Jest dużym osiągnięciem Zakładu Gazowniczego, który sam też przygotował konieczne podkłady geodezyjne w celu przyspieszenia wykonania dokumentacji.

W KILKU WIERSZACH

Wojewódzki Dom Kultury w Łomży wzięcia, że od 10 grudnia br. w każdej godzinie 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00, 25.00, 27.00, 29.00, 31.00, 33.00, 35.00, 37.00, 39.00, 41.00, 43.00, 45.00, 47.00, 49.00, 51.00, 53.00, 55.00, 57.00, 59.00, 61.00, 63.00, 65.00, 67.00, 69.00, 71.00, 73.00, 75.00, 77.00, 79.00, 81.00, 83.00, 85.00, 87.00, 89.00, 91.00, 93.00, 95.00, 97.00, 99.00, 101.00, 103.00, 105.00, 107.00, 109.00, 111.00, 113.00, 115.00, 117.00, 119.00, 121.00, 123.00, 125.00, 127.00, 129.00, 131.00, 133.00, 135.00, 137.00, 139.00, 141.00, 143.00, 145.00, 147.00, 149.00, 151.00, 153.00, 155.00, 157.00, 159.00, 161.00, 163.00, 165.00, 167.00, 169.00, 171.00, 173.00, 175.00, 177.00, 179.00, 181.00, 183.00, 185.00, 187.00, 189.00, 191.00, 193.00, 195.00, 197.00, 199.00, 201.00, 203.00, 205.00, 207.00, 209.00, 211.00, 213.00, 215.00, 217.00, 219.00, 221.00, 223.00, 225.00, 227.00, 229.00, 231.00, 233.00, 235.00, 237.00, 239.00, 241.00, 243.00, 245.00, 247.00, 249.00, 251.00, 253.00, 255.00, 257.00, 259.00, 261.00, 263.00, 265.00, 267.00, 269.00, 271.00, 273.00, 275.00, 277.00, 279.00, 281.00, 283.00, 285.00, 287.00, 289.00, 291.00, 293.00, 295.00, 297.00, 299.00, 301.00, 303.00, 305.00, 307.00, 309.00, 311.00, 313.00, 315.00, 317.00, 319.00, 321.00, 323.00, 325.00, 327.00, 329.00, 331.00, 333.00, 335.00, 337.00, 339.00, 341.00, 343.00, 345.00, 347.00, 349.00, 351.00, 353.00, 355.00, 357.00, 359.00, 361.00, 363.00, 365.00, 367.00, 369.00, 371.00, 373.00, 375.00, 377.00, 379.00, 381.00, 383.00, 385.00, 387.00, 389.00, 391.00, 393.00, 395.00, 397.00, 399.00, 401.00, 403.00, 405.00, 407.00, 409.00, 411.00, 413.00, 415.00, 417.00, 419.00, 421.00, 423.00, 425.00, 427.00, 429.00, 431.00, 433.00, 435.00, 437.00, 439.00, 441.00, 443.00, 445.00, 447.00, 449.00, 451.00, 453.00, 455.00, 457.00, 459.00, 461.00, 463.00, 465.00, 467.00, 469.00, 471.00, 473.00, 475.00, 477.00, 479.00, 481.00, 483.00, 485.00, 487.00, 489.00, 491.00, 493.00, 495.00, 497.00, 499.00, 501.00, 503.00, 505.00, 507.00, 509.00, 511.00, 513.00, 515.00, 517.00, 519.00, 521.00, 523.00, 525.00, 527.00, 529.00, 531.00, 533.00, 535.00, 537.00, 539.00, 541.00, 543.00, 545.00, 547.00, 549.00, 551.00, 553.00, 555.00, 557.00, 559.00, 561.00, 563.00, 565.00, 567.00, 569.00, 571.00, 573.00, 575.00, 577.00, 579.00, 581.00, 583.00, 585.00, 587.00, 589.00, 591.00, 593.00, 595.00, 597.00, 599.00, 601.00, 603.00, 605.00, 607.00, 609.00, 611.00, 613.00, 615.00, 617.00, 619.00, 621.00, 623.00, 625.00, 627.00, 629.00, 631.00, 633.00, 635.00, 637.00, 639.00, 641.00, 643.00, 645.00, 647.00, 649.00, 651.00, 653.00, 655.00, 657.00, 659.00, 661.00, 663.00, 665.00, 667.00, 669.00, 671.00, 673.00, 675.00, 677.00, 679.00, 681.00, 683.00, 685.00, 687.00, 689.00, 691.00, 693.00, 695.00, 697.00, 699.00, 701.00, 703.00, 705.00, 707.00, 709.00, 711.00, 713.00, 715.00, 717.00, 719.00, 721.00, 723.00, 725.00, 727.00, 729.00, 731.00, 733.00, 735.00, 737.00, 739.00, 741.00, 743.00, 745.00, 747.00, 749.00, 751.00, 753.00, 755.00, 757.00, 759.00, 761.00, 763.00, 765.00, 767.00, 769.00, 771.00, 773.00, 775.00, 777.00, 779.00, 781.00, 783.00, 785.00, 787.00, 789.00, 791.00, 793.00, 795.00, 797.00, 799.00, 801.00, 803.00, 805.00, 807.00, 809.00, 811.00, 813.00, 815.00, 817.00, 819.00, 821.00, 823.00, 825.00, 827.00, 829.00, 831.00, 833.00, 835.00, 837.00, 839.00, 841.00, 843.00, 845.00, 847.00, 849.00, 851.00, 853.00, 855.00, 857.00, 859.00, 861.00, 863.00, 865.00, 867.00, 869.00, 871.00, 873.00, 875.00, 877.00, 879.00, 881.00, 883.00, 885.00, 887.00, 889.00, 891.00, 893.00, 895.00, 897.00, 899.00, 901.00, 903.00, 905.00, 907.00, 909.00, 911.00, 913.00, 915.00, 917.00, 919.00, 921.00, 923.00, 925.00, 927.00, 929.00, 931.00, 933.00, 935.00, 937.00, 939.00, 941.00, 943.00, 945.00, 947.00, 949.00, 951.00, 953.00, 955.00, 957.00, 959.00, 961.00, 963.00, 965.00, 967.00, 969.00, 971.00, 973.00, 975.00, 977.00, 979.00, 981.00, 983.00, 985.00, 987.00, 989.00, 991.00, 993.00, 995.00, 997.00, 999.00, 1001.00, 1003.00, 1005.00, 1007.00, 1009.00, 1011.00, 1013.00, 1015.00, 1017.00, 1019.00, 1021.00, 1023.00, 1025.00, 1027.00, 1029.00, 1031.00, 1033.00, 1035.00, 1037.00, 1039.00, 1041.00, 1043.00, 1045.00, 1047.00, 1049.00, 1051.00, 1053.00, 1055.00, 1057.00, 1059.00, 1061.00, 1063.00, 1065.00, 1067.00, 1069.00, 1071.00, 1073.00, 1075.00, 1077.00, 1079.00, 1081.00, 1083.00, 1085.00, 1087.00, 1089.00, 1091.00, 1093.00, 1095.00, 1097.00, 1099.00, 1101.00, 1103.00, 1105.00, 1107.00, 1109.00, 1111.00, 1113.00, 1115.00, 1117.00, 1119.00, 1121.00, 1123.00, 1125.00, 1127.00, 1129.00, 1131.00, 1133.00, 1135.00, 1137.00, 1139.00, 1141.00, 1143.00, 1145.00, 1147.00, 1149.00, 1151.00, 1153.00, 1155.00, 1157.00, 1159.00, 1161.00, 1163.00, 1165.00, 1167.00, 1169.00, 1171.00, 1173.00, 1175.00, 1177.00, 1179.00, 1181.00, 1183.00, 1185.00, 1187.00, 1189.00, 1191.00, 1193.00, 1195.00, 1197.00, 1199.00, 1201.00, 1203.00, 1205.00, 1207.00, 1209.00, 1211.00, 1213.00, 1215.00, 1217.00, 1219.00, 1221.00, 1223.00, 1225.00, 1227.00, 1229.00, 1231.00, 1233.00, 1235.00, 1237.00, 1239.00, 1241.00, 1243.00, 1245.00, 1247.00, 1249.00, 1251.00, 1253.00, 1255.00, 1257.00, 1259.00, 1261.00, 1263.00, 1265.00, 1267.00, 1269.00, 1271.00, 1273.00, 1275.00, 1277.00, 1279.00, 1281.00, 1283.00, 1285.00, 1287.00, 1289.00, 1291.00, 1293.00, 1295.00, 1297.00, 1299.00, 1301.00, 1303.00, 1305.00, 1307.00, 1309.00, 1311.00, 1313.00, 1315.00, 1317.00, 1319.00, 1321.00, 1323.00, 1325.00, 1327.00, 1329.00, 1331.00, 1333.00, 1335.00, 1337.00, 1339.00, 1341.00, 1343.00, 1345.00, 1347.00, 1349.00, 1351.00, 1353.00, 1355.00, 1357.00, 1359.00, 1361.00, 1363.00, 1365.00, 1367.00, 1369.00, 1371.00, 1373.00, 1375.00, 1377.00, 1379.00, 1381.00, 1383.00, 1385.00, 1387.00, 1389.00, 1391.00, 1393.00, 1395.00, 1397.00, 1399.00, 1401.00, 1403.00, 1405.00, 1407.00, 1409.00, 1411.00, 1413.00, 1415.00, 1417.00, 1419.00, 1421.00, 1423.00, 1425.00, 1427.00, 1429.00, 1431.00, 1433.00, 1435.00, 1437.00, 1439.00, 1441.00, 1443.00, 1445.00, 1447.00, 1449.00, 1451.00, 1453.00, 1455.00, 1457.00, 1459.00, 1461.00, 1463.00, 1465.00, 1467.00, 1469.00, 1471.00, 1473.00, 1475.00, 1477.00, 1479.00, 1481.00, 1483.00, 1485.00, 1487.00, 1489.00, 1491.00, 1493.00, 1495.00, 1497.00, 1499.00, 1501.00, 1503.00, 1505.00, 1507.00, 1509.00, 1511.00, 1513.00, 1515.00, 1517.00, 1519.00, 1521.00, 1523.00, 1525.00, 1527.00, 1529.00, 1531.00, 1533.00, 1535.00, 1537.00, 1539.00, 1541.00, 1543.00, 1545.00, 1547.00, 1549.00, 1551.00, 1553.00, 1555.00, 1557.00, 1559.00, 1561.00, 1563.00, 1565.00, 1567.00, 1569.00, 1571.00, 1573.00, 1575.00, 1577.00, 1579.00, 1581.00, 1583.00, 1585.00, 1587.00, 1589.00, 1591.00, 1593.00, 1595.00, 1597.00, 1599.00, 1601.00, 1603.00, 1605.00, 1607.00, 1609.00, 1611.00, 1613.00, 1615.00, 1617.00, 1619.00, 1621.00, 1623.00, 1625.00, 1627.00, 1629.00, 1631.00, 1633.00, 1635.00, 1637.00, 1639.00, 1641.00, 1643.00, 1645.00, 1647.00, 1649.00, 1651.00, 1653.00, 1655.00, 1657.00, 1659.00, 1661.00, 1663.00, 1665.00, 1667.00, 1669.00, 1671.00, 1673.00, 1675.00, 1677.00, 1679.00, 1681.00, 1683.00, 1685.00, 1687.00, 1689.00, 1691.00, 1693.00, 1695.00, 1697.00, 1699.00, 1701.00, 1703.00, 1705.00, 1707.00, 1709.00, 1711.00, 1713.00, 1715.00, 1717.00, 1719.00, 1721.00, 1723.00, 1725.00, 1727.00, 1729.00, 1731.00, 1733.00, 1735.00, 1737.00, 1739.00, 1741.00, 1743.00, 1745.00, 1747.00, 1749.00, 1751.00, 1753.00, 1755.00, 1757.00, 1759.00, 1761.00, 1763.00, 1765.00, 1767.00, 1769.00, 1771.00, 1773.00, 1775.00, 1777.00, 1779.00, 1781.00, 1783.00, 1785.00, 1787.00, 1789.00, 1791.00, 1793.00, 1795.00, 1797.00, 1799.00, 1801.00, 1803.00, 1805.00, 1807.00, 1809.00, 1811.00, 1813.00, 1815.00, 1817.00, 1819.00, 1821.00, 1823.00, 1825.00, 1827.00, 1829.00, 1831.00, 1833.00, 1835.00, 1837.00, 1839.00, 1841.00, 1843.00, 1845.00, 1847.00, 1849.00, 1851.00, 1853.00, 1855.00, 1857.00, 1859.00, 1861.00, 1863.00, 1865.00, 1867.00, 1869.00, 1871.00, 1873.00, 1875.00, 1877.00, 1879.00, 1881.00, 1883.00, 1885.00, 1887.00, 1889.00, 1891.00, 1893.00, 1895.00, 1897.00, 1899.00, 1901.00, 1903.00, 1905.00, 1907.00, 1909.00, 1911.00, 1913.00, 1915.00, 1917.00, 1919.00, 1921.00, 1923.00, 1925.00, 1927.00, 1929.00, 1931.00, 1933.00, 1935.00, 1937.00, 1939.00, 1941.00, 1943.00, 1945.00, 1947.00, 1949.00, 1951.00, 1953.00, 1955.00, 1957.00, 1959.00, 1961.00, 1963.00, 1965.00, 1967.00, 1969.00, 1971.00, 1973.00, 1975.00, 1977.00, 1979.00, 1981.00, 1983.00, 1985.00, 1987.00, 1989.00, 1991.00, 1993.00, 1995.00, 1997.00, 1999.00, 2001.00, 2003.00, 2005.00, 2007.00, 2009.00, 2011.00, 2013.00, 2015.00, 2017.00, 2019.00, 2021.